NĂM THỨ HAI. — SỐ 292 GIÁ MỖI SỐ 0$05 NGÀY THỨ SÁU 10 JANVIER 1930

THẦN-CHUNG

BÁO BÀN MỖI NGÀY SÁU SỐ

Chủ-nhiệm : DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo : Góc đường Filippini và Espagne số 324

Chủ-bút : NGUYỄN-VĂN-BÁ

Tiếng Annam chỉ có một, nếu mình chia rẻ nó thì đừng nói đến chuyện chi chi nữa.

LẠI BÀN VỀ VIỆC « DU-HỌC »

Về vấn-đề edu học này, tôi đã từng phen bàn tới và phàn nàn về cái tình trạng của học-sinh ta bên Pháp bị thua kém người nhiều lắm; thua kém về nhiều phương diện: nào là số học sanh ít ỏi, nào là lối học vội vàng, nào là cách học đơn dản, chỉ cốt phô trương chớ không cần thực học cho thành cán tài v. v... Nay xin bàn về một phương diện riêng trong việc du học:

Ít lâu nay tôi có tiếp chuyện các học sinh đi du học thì phần nhiều người có một cái khuynh hướng đặc biệt về khoa luật-học. Còn các khoa học khác như kỹ-nghệ, thực-nghiệp, cách-trí v. v. thì ít người ra chuộng. Sao vậy? Đây tôi cứ theo ý hướng của nhiều người mà thuật lại.

Nguyên do từ ngày chánh phủ tổ chức lại ngạch quan trường đặt ra một ban tư pháp (tức là ngạch thẩm-phán trước) tương đương với ban hành chánh, lấy những người có bằng tốt-nghiệp luật khoa mà bổ vào làm chức Tri-huyện hoặc Tri-phủ « tư pháp » thì khiến cho các học-sinh và nhất là phụ huynh đám học sinh đều phải chú mục cả vào cái nghị định mới ấy. Họ nói rằng theo học luật thì được nhiều quyền hãy xin tạm lược ra đây.

1· *Mất ít ngày giờ.*— Theo học luật không cần công lao cho lắm. Một người tốt nghiệp Trung học nghĩa là có bằng tú tài tây, sang Pháp theo học trường Luật chỉ trong một thời kỳ ba năm có thể thi lấy bằng cấp Cử-nhơn bốn năm có thể thi lấy bằng Tấn-sĩ. Có người nói thi Tấn-sĩ thường lệ phải năm năm, nhưng học hết bốn năm rồi làm một bài luận thuyết (thèse) được hội đồng khảo sát công nhận là xong, như thế không cần phải một năm mới xong bài luận thuyết vì thường người có trí định thi tiến sĩ thì đã dự bị viết bài luận thuyết từ khi mình đang theo học năm thứ tư kia rồi. Nói tóm lại, chỉ học ba năm thì đậu cử nhân khi về nước nhà bổ « Tri huyện tư pháp » học bốn năm thì đậu Tiến-sĩ khi về được bổ « Tri phủ tư pháp »

2.— *Không cần phải thông minh lỗi lạc.* Một người tư chất thường thường bực trung theo học luật dù không tới bực Tiến sĩ chăng nữa thì cũng có thể đậu được cử nhân. Tôi còn nhớ năm trước có đọc một tờ báo người ta đã phải kêu về số học sanh theo trường luật « đông quá », và kỳ tuyển cử « dễ quá » cho đến nỗi mỗi năm Học đường sản xuất ra hàng nghìn cử nhân luật, đông đúc như số học sanh bên ta hàng năm đậu bằng tiểu học vậy.

Tôi xin tạm dịch nguyên văn lời tờ báo ấy nói như thế này:

« .... Hàng năm Nhà-nước cứ « thả ra » học đường kẻ hàng « mấy nghìn ông cử luật như « thế bao học sanh đậu bằng « tiểu học bên Đông-Dương này, « làm cho chật cả đường đi lối « lại... Không biết rồi ra Nhà-« nước định xử trí với các ông ấy « thế nào... cũng như là không « biết rồi chánh phủ thuộc địa « định để dành một cái địa vị gì « cho các cậu tốt nghiệp bằng « tiểu học ..... »

Lời nói xem ra có ý khinh bạc, cho hay rằng chính người Pháp cũng đã công nhận rằng học luật không có khó khăn gì cho lắm. Người Pháp hình như cho việc học luật là một « món học thêm », chẳng vậy mà thấy nhan nhản người làm các công nghệ khác, như kỹ sư như y-sĩ v. v. thường lắm người có cả bằng cử nhân luật nữa.

Lại có học sinh du-học về kể chuyện rằng: học luật bên Pháp dễ dang như trở bàn tay. Ở người họ vừa học vừa chơi, chỉ quanh năm nết tửu-điếm nọ thì ca quán kia, ăn chơi rộng rãi, mà đến kỳ thi cũng gượt được cái bằng tốt nghiệp? Tôi e câu nói khi quá đáng nhưng cứ lấy lẽ trung bình mà xét thì biết rằng học luật không cần phải có một cái tư cách thông minh đặc sắc mới được. Nếu mà gặp người có khiếu thông minh thì việc học lại càng dễ dang thực, xem câu chuyện này thì biết: Năm trước có ông bạn nói với tôi rằng: M. Ng. a. N. là sanh viên năm thứ hai trường luật Hanoi sang Pháp du học. Trong khi học dễ thi tú tài thì cũng được đặc ân theo học trường luật, vậy mà hết thời kỳ ba năm thì ông vừa đỗ tú-tài vừa tốt-nghiệp trường Luật thi đậu bằng Cử-nhơn. Nhờ cái thông minh lỗi lạc ấy, phòng sử ông cứ theo học nữa thì một năm sau ông cũng đậu Tấn-sĩ được. Hoặc giả ông chuyên học khoa công nghệ thì ắt phải thành tài; nhưng vì việc nhà bó buộc mà ông phải trở về, thật khá tiếc thay!

3· *Địa vị cao sang.*— Học luật xong khi tốt nghiệp về nước, xin bổ vào ngạch quan trường sẽ được một cái địa vị cao sang. Thật vậy, tuy rằng hai ban « tư pháp » và « hành chánh » có khác nhau về công vụ nhưng nói về lương bổng và quyền thế cũng được tương đương. Lúc đầu còn Tri-huyện, Tri-phủ dần dần cũng thăng lên Án sát, Bố-chánh, Tổng-đốc như ban hành chính vậy.

Trên đây là tôi lược thuật những cái ý tưởng của phần đông anh em học sinh đã xét thấy những cái quyền lợi đặc biệt về vật chất và tinh thần sẽ được hưởng trong « nghề làm quan » sau này. Anh em lại tỏ cho tôi biết những điều thiệt hại trong các nghề khác như: tư-sư, thực nghiệp, công-nghệ v.v. Đại khái anh em nói:

1· *Thông minh lỗi lạc.* Học công nghệ nhất là về khoa nào phải có cách trí, toán pháp nhiều thì cần phải có một cái tư cách thông minh đặc-biệt mới theo được đến nơi mới kịp bằng người. Lời nói nghe như có lý nhưng thiết tưởng các học sinh thiếu niên người Nam mình đã theo được tốt nghiệp bực Trung-học nghĩa là đã đỗ được bằng tú tài dẫu không phải là thần thánh gì nhưng cũng có thể cho vào bực anh tuấn và đã khiếu thông minh. Những người ấy nếu theo học khoa cách trí, công nghệ ắt phải thành tài.

Trên này tôi nói đến bằng tú tài, tưởng cần phải nói rõ hơn.

VẠN-KHOẢNH

(còn nữa)

CHÁNH-TRỊ

Cũng là chánh-trị.....

Từ mấy hôm rày Thần-Chung đương mở cuộc điều tra về việc dùng sách giáo khoa quốc-ngữ trong các trường tiểu học Nam-kỳ.

Nên dùng sách phổ thông cả ba kỳ hay là nên để cho sách xứ nào làm xứ nấy dùng?

Đối với một vấn-đề như thế, chúng tôi tưởng chẳng chất vấn ai bằng chất vấn mấy ông giáo-sư là người đã từng trải về chuyện dạy dỗ trẻ em.

Và vì vậy nên chúng tôi đã đăng mấy bài phúc đáp của các vị giáo-sư nghĩ tình bổn báo cùng biết sự quan hệ của vấn đề ấy mà gởi đến.

Thật chúng tôi tưởng làm như vậy là đúng theo thể lệ điều tra một vấn đề rất quan hệ, vì sách giáo khoa có lẻ là một cái bước đầu của bạn thiếu niên.

Ai ngờ, vừa đăng dặng ba bài thì đã có một ông giáo-sư kia — Chẳng hay tưởng nghề làm sách là nghề riêng của mình — chạy đi chỗ nầy chỗ khác mà phao vu cho mấy ông giáo sư đó bày tỏ ý kiến trên mặt báo Thần-Chung là người bài Pháp.

Cái tâm lý kia thật là quái gở, quái gở cho đến chúng tôi chẳng thèm nói kỹ lại mà làm chi.

Chúng tôi chỉ xin nhắc cho anh em trí thức biết rằng cái vấn đề sách giáo khoa là một vấn-đề yếu trọng, nên hễ ai có ý kiến chi hay, thì xin cho công chúng biết.

Cái tương lai của vấn-đề văn-tự hiệp nhứt ở trong cơ hội nầy.

Sau rốt, chúng tôi cũng xin nói với người có trách nhậm về sự giáo huấn xứ Nam-kỳ chớ nên kỳ thường, nên để tai mà nghe hết các lẽ của hai bên, bên thuận, bên nghịch và nhứt là phải nhớ: giáo huấn là giáo huấn chớ đem chuyện thương mại vào hay là xen chánh trị vô, thì chẳng còn ai biểu chi hết.

DIỆP-VĂN-KỲ

Giả đi bắt cờ bạc

An cướp hành hung ở Laithiêu: chủ nhà bỏ mạng

Bọn này đi xe hơi, có người Tây làm đầu đảng

Hồi 10 giờ rưỡi đêm 5 Janvier vừa rồi có 6, 7 người Annam mặc đồ đen đi với một người Tây, nói rằng mình là cò Laithiêu và lính đi đến bắt cờ bạc. Người nhà nghĩ là quân ăn cướp nên kêu cự lại, chúng nó hành hung tả xông hữu đụt với họ.

Tiếng la làng lên rùm xóm, người chạy tiếp cứu thấy vậy chỉ đứng ngoài, bỗng đâu có một người trong đám đó chạy ra đâu cỏ một mày gì đều đinh máu bảo sốp-phơ quày máy đặng đi báo quan.

Xe đi rồi, trong nhà người Tây và mấy người Annam dẫn ra 2 người đàn bà, và 2 người đàn ông: Ấy là 2 chị em của vợ hương quản, và hai anh em tên cật cổ là Nguyễn-văn-Trị.

Mấy người Annam biểu 4 người phải lên xe lập tức, mấy người ấy không chịu, người Tây bèn ra sức xô lên xe thổ mộ, xe chạy vo vo...

Trong lúc ấy có một cái xe hơi chạy lại nhà hương quản nói rằng xe hơi số C. A 115 bị lật người chủ chết tại làng Phú-long. Xe nầy tên Thành cầm bánh, lật ở dưới mương sâu, còn trên lề đường quản sát thì có một người nằm hôn mê đi lỏ, người ấy là hương quản Lành vô phước đó.

Ng e đâu vụ nầy cũng vì sự oán thù mà ra.

NGUYỄN-CHÚC-THO lai cảo

Cũng là phương diện quốc gia

Còn chi là công lý nữa

Trong tháng Juillet 1929, có 2 người nhà phước (Phú-yên) đi qua Quinhon. Khi trở về xứ, có ghé nhà xe Hào hưng chờ xe, rủi có tên quan lại kia cho lính ra đòi 2 người vào mà xét căn cước; trong 2 người nhà phước ấy 1 người ngồi coi đồ, 1 người theo lính đi vô công quán, anh quan lại thấy chị nọ còn nhỏ có sắc, nên động tình, bắt mà hãm tại công quán; xong rồi còn muốn hãm chị kia ngồi ngoài. Việc đã vỡ ra nên người chạy chị nhà phước gởi đơn kiện tại tòa khâm sứ, cụ Võ Hiển và tòa sứ Quinhon. Việc giữa ban ngày, ai ai cũng biết. Còn phần ông cố đạo cũng đã nói cho quan sứ rõ đầu đuôi, tội quan trên cũng đòi xét đánh ràn và đã gởi cũ bổ sơ ra Huế. Việc đích xác, mà cụ Đông các làm dấu bộ lại bỏ qua không xét xử nữa, ai ai ở tỉnh nầy nghe đều tưởng rằng tên gian phi đó sẽ bị tội mà đến nay êm lặng không có tin chi cả.

Nghe nói tên quan lại nầy trước kia cũng đã có cường dâm một cô thông giày thép và vợ 1 người sớp phơ, mà vẫn cứ khỏi tội luôn. Sao vậy?

Có phải vì nó không phạm tội « Bạo trạng vị hình, bạn tâm dĩ sức » chăng?

Anh với Nga chừng như bất hòa với nhau

Có tin Luân-đôn nói rằng sự bang giao nước Anh với nước Nga có lẽ sanh ra điều rắc rối. Vì nước Nga lời trước có hứa rằng sẽ không hề tuyên-truyền chủ nghĩa cộng sản trong đã nước Anh, mà nay lại không giữ lời ước, lập ra tờ báo cơ-quan của cộng sản tại Anh-quốc Chánh-phủ Anh đối với việc ấy không thể làm thinh được.

Bên Pháp, tại nhà in nhà nước

Thợ sắp chữ làm reo trong ba giờ

Vì sự xin thêm lương mà không thấy trả lời dứt khoát, ngày 8 Janvier mới rồi, những người thợ sắp chữ làm việc trong nhà in nhà-nước tại Paris, chuyên in tờ quan-báo, bèn hè nhau nghỉ không làm việc. Tức thì người ta điều-đình xong, và họ đã trở lại làm việc sau khi bỏ việc ba giờ đồng hồ.

Điều đình đó, nghĩa là thêm lương cho họ, chớ chẳng có phương gì lạ hết.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Dư giấy làm chi

« Dư giấy làm chi chẳng vẽ voi »

Nhìn lại bao nhiêu sách vở báo chương, trước mắt mình ngày nay mà nghĩ cho câu thơ cổ nầy thật là thú vị.

Ừ, nếu như có giấy dư, thì vẽ voi còn vô hại. Song cũng nông thiệt.

Và có khi e nhiều kẻ trước tác Annam cũng vì sợ dem ra vẽ voi mà phải gán công làm sách.

Từ đây về sau may ra họ khỏi giởi ý vẽ chuyện ấy nữa. Vì vừa rồi, một tờ báo Langsa ở Saigon có đăng cái tin chỉ cách dùng giấy.

Nghe nói có người kinh nghiệm đã ba mươi năm mới tìm ra một phương thuốc rất thần hiệu trị lợi, bịnh tả. Nhà kinh nghiệm ấy bảo cứ lấy sữa bò và giấy trắng mà nấu thành một thứ « soupe » rồi nông vào là hết bịnh ngay, và lại cắt nghĩa rõ ràng rằng giấy nầu ra thành hồ, nông vào nó sẽ đính vào mấy cái kẽ ruột mà làm cho chận nghẹt lại rồi khỏi bịnh.

Ấy đó, thấy chưa? Từ rày anh em đã biết cách dùng giấy rồi đó.

Tưởng ai là người có giấy dư, thôi thì chớ vẽ voi nữa. Đem ra mà giấp cho người có bịnh tốt hơn.

Song tôi chỉ còn tiếc một điều là nhà kinh nghiệm ấy không cho mình hay coi thứ giấy đã in ra thành sách còn dùng được không.

Nếu dặng thì tốt vô cùng. Vì hiện nay có nhiều bản sách quốc-ngữ tưởng đem ra dùng, chẳng những là thành hồ dặng chận nghẹt, mà nông vô dầu cho bịnh lợi đăng bao nhiêu cũng sẽ cầm ngay tức khắc.

TÂN-VIỆT

TRÊN ĐƯỜNG THIỆT-NGHIỆP...

Ảnh lấy của Công-Luận

Bữa giờ chiều mai đây, ông Nguyễn-chiêu-Thông sẽ làm lễ khánh thành nhà máy xay lúa của ông mới cất tại chợ Bình-đông (Cholon)

Xưa kia, ông Nguyễn-chiêu-Thông cũng xuất thân nơi đám bình dân nhưng ông là người có năng lực và có tài về kinh-tế nên trong khoảng hai chục năm trời mà hai ông bà đã làm nên sự nghiệp lớn.

Xem ảnh trên đây thì đã biết cái nhà máy của ông không kém gì các nhà máy lớn của Langsa và khách trú. Trọn nhà máy có mười cái kho. Mỗi kho chứa được 2.0000 bao lúa. Số người làm việc gần 300. Tiền cất nhà máy trên 500.000 đồng bạc.

Ông Nguyễn-chiêu-Thông lại cũng là một nhà hào hiệp nữa. Hồi năm 1924 trên Biên hòa bị lụt, ông có gởi phát cho dân nghèo một ngàn bao gạo.

Năm ngoái năm kia gì đây, lúc 300 cái nhà lá trong Cholon bị cháy ông cũng có gởi cho 3000 đồng.

Bổn báo xin đã lời mừng hai ông bà Nguyễn-chiêu-Thông mà mừng cho cho hai ông bà lúc là mừng cho nền kinh tế nước nhà vậy.

Cuộc điều-tra của bổn báo về sự viết sách cho học trò dùng

BIBLIOTHÈQUE INDOCHINOISE Nº 12/47

Ý-KIẾN CỦA MỘT NHÀ NGÔN-LUẬN

Tiếng nói còn, thì nước còn mà chữ là biểu-hiệu của tiếng nói. Yêu nước phải yêu tiếng nói, yêu tiếng nói phải lo cho nước có một thứ chữ thống nhứt.

Tiếng nói của nước ta vẫn có một, nghĩa là người Nam nói người Bắc nghe được, không như Trung-hoa, Ấn-độ trong nước có biết bao nhiêu thứ tiếng, người tỉnh nầy nói người tỉnh khác không nghe được, đó chẳng phải là điều rất may cho nước ta ư? Thế mà sao tự ta, ta lại chia rẻ tiếng nói của ta ra, rằng tiếng nói ở Bắc người trong Nam không hiểu được. sách dạy trẻ ở Nam kỳ thì cứ nên dùng theo tiếng nói trong Nam, đó lại là một điều rất không may cho ta vậy.

Cái nông nổi chia rẻ tiếng nói vì đâu mà sanh ra? Có lẻ ai cũng biết là vì chia ra giới hạn Trung, Nam, Bắc. Ôi, một quốc gia không phải là món đồ gì mà để người đặt cho tên gì cũng được, chia ra mấy xứ cũng được. Trước kia nước ta quốc hiệu là Đại-việt là Việt-Nam mà nay thì đổi tên là cõi Đông-pháp rồi lại chia ra làm ba xứ Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ, ấy là điều đáng cho ta nghi ngợi lắm.

Mà không, phần nhiều dân ta không ai để ý đến, chẳng những không để ý họ lại quen sự thấy nghe mà quên hồn non nước rằng tiếng nói của người Trung-Bắc là tiếng nói riêng của xứ Trung, Bắc, chớ không giống tiếng nói Nam-kỳ, không phải tiếng nói chung của nước nhà của nòi giống.

Nầy ai ơi, hãy xét lại, nước ta mà phải chia ra ba kỳ, đó là thuộc về chánh sách cai trị khôn khéo của chánh-phủ, anh em ta không nên vì cái vết đen trên bức địa đồ mà in trí nhận lầm, nước ta dầu bây giờ có chia ra như vậy, lòng anh em ta chớ chia nhau, tiếng nói của ta chớ chia nhau.

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn khi nghe câu hỏi rằng sách dạy ở Nam kỳ nên chỉ dùng tiếng nói Nam kỳ hay phải dùng tiếng nói Bắc kỳ. Câu hỏi kỳ khôi nầy lại ra ở miệng người thượng lưu trí thức! Mà đã có người hỏi không lẻ ta không trả lời.

Trung, Nam, Bắc, tiếng xứ nào cũng là tiếng của dân tộc ta cả. Tiếng ở xứ nầy, xứ kia nghe không quen, thì nên tập nhau nghe cho quen, cảm tình nhiều khi nhơn tiếng nói mà sanh ra đậm đà hay phải lợi. Cái tiếng sai lầm xứ nào cũng có cả, phải sửa cho nhau hơn là chỉ trích chê nhau. Theo ý chúng tôi tưởng trong khi viết sách, người viết phải lưu tâm phân biệt tiếng nói chỗ nào đúng chỗ nào không đúng, hễ đúng thì dùng, không đúng thì bỏ đi, bất luận là tiếng nói xứ nào, cũng đừng nhớ chi mình là người Nam hay người Bắc. Và chăng sách vở là đồ nuôi hồn cốt để truyền bá tư tưởng cho khắp cả người trong nước, thì phải làm sao cho người cả nước đều coi đều hiểu được. Vậy còn chia ra tiếng Nam tiếng Bắc hay tiếng Trung mà làm gì.

Chẳng biết anh em ở Trung Bắc-kỳ khi nghe tiếng nói người Nam Trung ta có phải cười chăng? chớ ở Nam mình đây, nhiều khi tôi mục kích người ta hay nhái hay cười tiếng của anh em ngoài Trung Bắc lắm, đó là một điều chúng tôi rất buồn. Làm như vậy là thất lễ và mất cảm tình đi. Phải biết bất luận là tiếng nào mà ngày nay ta còn dùng đây là của tổ tông mấy trăm đời truyền lại, chẳng phải của Gô ông họ Thần-Nông hay nòi giống Gaulois truyền sang đâu, vậy thì đừng nói chi đến tiếng dùng phải, dầu cho trật đi sai đi ta cũng không nên cười.

Chúng tôi cũng biểu đồng với tinh ông chủ bút Th.-Ch. rằng ở Nam-kỳ ta thường dùng sai về vần ngược, còn ở Bắc thường dùng sai về vần xuôi. Ví dụ như vần TR viết ra CH, AI viết ra AY. Chúng tôi mong sao người viết sách phải hết sức để ý đến chỗ đó.— Muốn cho tiếng nói ta dùng được đúng, một là nên sửa cho nhau, hai là người ở đâu cũng phải tự biết và tự chửa lấy.

Ấy, bây giờ không còn ai không hiểu sự chia rẻ tiếng nói là một nguyên nhơn làm cho tiếng nói nước ta nghèo, mà chính là một cái hàng rào trở ngại trên tinh thần đoàn thể.

Chúng tôi dám nói rằng trong hàng thượng lưu trí thức mà có cái hạng người xướng lên nói sách dạy ở Nam-kỳ nên dùng tiếng Nam-kỳ, thời với trong hàng hạ lưu những kẻ nghe tiếng nói .. mà cười mà nhái hay đều là bọn người không có quốc-gia quan niệm, hai cái ác nầy cũng nên liệt vào « đồng-đẳng ». Đồng-bào ta mà quả từ nay biết yêu nước thời nên qui lấy tiếng nói của mình, nếu tiếng nói mà không thống nhứt còn cải cọ nhau hoài thì đừng nói đến chuyện chi chi nữa.

K. N.

(Công Luận)

Tình hình buôn bán của nước Pháp trong năm vừa rồi

Kể từ tháng Janvier đến tháng Novembre, 11 tháng đầu của năm 1929, thì bảng hóa nước Pháp xuất cảng cộng hết được 54.155.6 1 tấn và giá là 53.261.869.000 francs; so với năm 1928 cũng đồng một thời kỳ lấy lăng lên được 9.344.000 tấn và 5.140 815 000 francs. Còn bảng nhập cảng là 36.464 000 tấn và giá là 45 675.864 000 francs, so với năm 1928 bớt đi được 349 529 tấn và 907.710.000 francs.

Ấy là theo điện tin ngày 3 Janvier mới rồi ở Paris cho hay. Hàng xuất cảng tăng lên mà hàng nhập cảng bớt đi, ấy là dấu chỉ ra rằng nền kinh tế trong nước được vững chải vậy.

NHỚ XEM:

Bài « Cùng anh em chị em lao-động trong nước » (nơi phụ-trương)

Tự-do diễn-đàn

ĐÔI LỜI VỀ KHỔNG-GIÁO
bàn cùng
PHAN-KHÔI TIÊN-SANH

IV

II.— *Về thuyết Trung-Dung.*

Thưa Phan tiên sanh. Tiên-sanh cho lời Khổng tử « chốn gươm dáo xông vào được, đạo Trung Dung khó làm được » cùng lời Châu tử giải Trung-Dung, là bình thường rất trái ngược nhau. Đó là ý tiên-sanh chớ tôi lại khác : tôi biểu bình thường là lẽ đương nhiên, không phải là sự dễ. «Đạo dung Trung không định thể, theo thời biến đổi, ấy là lẽ bình thường » Người quân tử biết mình là trí, thường cẩn thận, chỗ chưa thấy đến, e sợ chỗ chưa nghe đến, giờ giờ nghỉ nghỉ, ngày ngày học hỏi, không phút nào nghỉ, chẳng giây nào rời xa đạo chánh. Bình thường ! Bực đạo đức rất trọng cái lẽ bình thường, nhà mô-phạm rất sợ cái lẽ bình-thường, nếu để mất cái bình thường, sẩn mình vào chỗ hoặc thái quá, hoặc bất cập, thời những chuyện mình đã làm, chẳng những không lợi lại thêm có hại.

Sắc mặt phải bình thường, lời nói phải bình thường, bộ tịch phải bình thường, mừng, giận, buồn, sợ thật tình phải bình-thường mất bình thường thời phải mất oai, mất oai thời mất nghiêm, mất nghiêm thời mất oai, mất cái oai nghiêm tự nhiên, thời không cảm hóa được, mà không cảm hóa được, thời giỏi dùng quyền thế tới đâu, việc cũng chỉ được tạm một lúc, chớ không bao giờ được cái kết quả tốt đẹp, cái thành hiệu ích lợi cho dân đoàn xã hội.

Bình thường là một lẽ rất dễ khó giữ, không là một lẽ tầm thường. Vợ chồng vì mất cái bình thường mà sanh rầy rà, anh em vì mất cái bình thường mà sanh hờn giận, chánh phủ quốc dân vì mất cái bình thường mà sanh xung đột, tổng chi các cái nội loạn đều do nơi mất cái bình thường. Anh em vì mất cái bình thường mà người ngoài xen vào xúi kiện cáo, chồng vợ vì mất cái bình thường mà người ngoài xia vô phân rẽ, quốc gia vì mất cái bình thường mà nước ngoài dòm ngó, đem binh chiếm đoạt, tổng chi các cái ngoại loạn đều do các cái nội loạn mà ra. Tỉ đến chuyện nhỏ nhặt : anh sốp-phơ vì mất cái bình thường mà ô tô hay đụng lật. mấy người đấu cầu vì mất cái bình thường mà cuộc chơi không được kết quả đẹp, anh đánh tơ nít vì mất cái bình thường mà đương ăn hóa thua, anh thợ vẽ hay vì mất cái bình thường mà hình tượng kém thần, anh học trò vì mất cái bình thường mà học ảnh không tấn phát, tổng chi các nhánh hại đều sanh nẩy ở gốc « *mất bình thường* ». Chuộng hư vinh, ham hư danh, tham tư lợi, ưa sắc dục, mê cờ bạc, vui rượu trà, ghiền thuốc phiện đều do nơi mất cái lẽ bình thường mà sanh sửa. Thằng liều mạng, đứa xỏ lá, anh xa xỉ, chú hà tiện người vị ngã, người kiêm ái đều là những hạng người mất cái lẽ bình thường, đi đến cực đoan.

Về Trình-tử, Tiên sanh bảo giải Trung Dung là chẳng chênh lệch với đoạn thí dụ «*Trong nhà giữa nhà là trung ; trong nước, giữa nước là trung...*» cũng trái ngược nhau. Thưa không, không trái ngược nhau đâu có lẽ tôi xấc quá, nhưng nói chuyện cùng tay xuất tục, tôi mới dám.

« Chẳng tây vị riêng tư gọi trung, chẳng dời đổi biến cải gọi dung ; trung ấy, chánh đạo trong thiên hạ ; dung ấy, định lý trong thiên hạ »

Quân tử cầu nơi mình, giàu sang, nghèo nàn, man mọi, hoạn nạn, phải chiều nào chịu chiều nấy...chánh lấy mình mà không cầu nơi người. Coi đó, thời rõ người quân tử, ngu chịu ngu, dốt chiều dốt, lầm lỗi chịu lầm lỗi, thua sút thì chịu thua sút người, tự mình chánh lấy mình, hết sức phấn đấu mà tiến hóa, chẳng oán trách chi ai chẳng đổ thừa tại ai, ngày ngày tự tấn mà rời khỏi danh nhục thân nguy, người quân tử có chỗ hay vậy thay !

HOÀNH-SƠN.

(*còn nữa*)

Phi-líp-bin sẽ được độc lập chăng ?

Hiện nay nghị-hội Huê kỳ lại đem vấn đề cho Phi-líp bin độc lập ra thảo-luận lại Những người trong đảng Độc-lập Phi-líp-bin ở nước Mỹ, nhơn dịp nầy vận động riết lắm, mong rằng cái nghị án ấy sẽ được thông quá.

Coi chừng Coi chừng

Xin nhắc qui độc giả nhớ rằng thầy Đinh-công-Thống đã thôi giúp việc biên chép cho báo Thần-Chung rồi và hiện nay chúng tôi không có giao quyền cho ai thâu bạc và ký tên biên-lai thế cho chúng tôi hết. Vậy những biên lai nào có ký tên mà không phải là của chúng tôi thì chúng tôi không nhìn nhận.

Nay kính

DIỆP-VĂN-KỲ

và

NGUYỄN-VĂN-BÁ

2000p thì được

Một cửa hàng ở chỗ rất thị tứ là số 50 đường Vannier chợ-cũ Saigon muốn sang, có sẵng kệ sẵn tủ, sẵn đèn sẵn quạt, nghĩa là những đồ đạt chưng dọn trong cửa hàng đều sẵn sàng hết thảy.

Thật là dịp tốt không có hai lần ai muốn thì được.

Giá 2000$ thiệt rẻ vô cùng.

Vụ chợ Govap làm reo

Saigon le 8 janvier 1930

Kính cùng :

Quan Nguyên-soái Nam-kỳ,

Quan chánh chủ-tỉnh hạt Gia-dinh,

Quan chủ-quận Govap,

Và hương-chức việc làng Hanh thông-Xã.

Chúng tôi đây là hết thảy dân ở gần và chung quanh chợ Govap đồng đứng cúi xin quan trên vì theo luật pháp, vì sự thiệt hại của chúng tôi mà tra xét vụ chợ Govap đã làm reo hết bốn ngày rồi, một là làm cho khỏi sự thiệt hại dân trong quận Go vap, vì nếu chợ Govap mà chẳng có thì dân chúng tôi phải đi các chợ khác mà mua đồ ăn thì đã xa xuôi mà lại mất ngày giờ của chúng tôi làm ăn nữa, hai là xin quan trên trừng trị và buộc những người góp chợ không đặng chửi mắng và góp tiền chỗ quá luật nhà nước định.

Chợ Govap mà chẳng bán buôn cũng vì người mua chợ cậy quyền thế mà đòi gấp 4, 5 lần hơn luật nhà nước định, và chửi mắng bạn hàng buôn bán, nên bạn hàng không thể trả nổi và chịu đựng, nên phải nghỉ bán, hoặc đi đến chợ khác mà bán, vì như tháng décembre 1929, trả 0p.20 mà bây giờ phải trả đến 0p.60 hay là 0p.80, bởi tiền chỗ nặng nề như thế cho nên chợ Govap là chợ có tiếng là sung túc, thạnh vượng hơn hết trong tỉnh Giađịnh mà ngày nay thành ra một cái nhà bỏ hoang, đã 4 bữa rồi, không biết chừng nào mới tựu lại buôn bán như xưa cho chúng tôi nhờ.

Còn chúng tôi là bọn lao động phần nhiều là làm công ở Saigon và làm ruộng rẫy bái và buôn bán, bấy lâu nay sớm tối nhứt nhứt vật ăn thức uống đều nhờ có chợ Govap đó thôi, nay vùng ngưng ngang làm cho chúng tôi thiệt thòi nhiều nỗi nên chúng tôi đồng lòng kính dưng lá đơn nầy cúi xin quan trên tra xét cho chúng tôi nhờ.

Dân quận Govap

Nhớ xem :

TIỂU-THUYẾT

«Lửa Đỏ Lòng Son»

nơi trương thứ sáu

Phòng biện sự và khán luật

23 rue Filippini 23

SAIGON

PHÒNG BIỆN SỰ VÀ KHÁN LUẬT chuyên lo về hết thảy các vụ kiện thưa.

Hiện nay nơi PHÒNG BIỆN SỰ VÀ KHÁN LUẬT có một ông luật khoa cử nhơn giúp việc. Mấy ông phụ giúp khác toàn là người xưa kia đã có làm việc tòa và làm việc thầy kiện các nơi.

Vậy ai có chuyện chi rắc rối về việc hình việc hộ gì, hãy đến đó mà hỏi.

Chúng tôi sẵng lòng chỉ bảo và làm đơn từ trúng theo phép tòa.

Vụ nào phải mướn thầy kiện thì chúng tôi lãnh mướn cho chuyện làm mau mà giá lại rẻ.

Vụ nào không đáng mướn thầy kiện thì chúng tôi cũng chỉ giùm cho người khỏi tốn hao vô ích.

Giá mỗi lần khán luật là 10p.00

Sớm mai từ 8 giờ tới 11 giờ rưỡi. Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

Ở xa muốn hỏi chuyện mình cứ gởi cho chúng tôi một cái mandat 10p 00 trong vài bữa liền có thơ recommandée trả lời.

Hãy đến kiếm hoặc viết thơ cho :

Mr Nguyễn-Văn-Bá

23 rue Filippini

SAIGON

Lời rao cho đồng-bào mua xe hơi tại các hãng

Khi nào Quí-ngài mua một cái xe hơi, hoặc mua một hoặc mua chiếc Qui-ngài đã quyền bảo kê xe hơi của qui ngài tại hãng bảo kê nào qui ngài vừa ý hơn, hoặc vì qui-ngài là cổ động của hãng bảo kê ấy, hoặc vì hãng bảo kê ấy làm giá rẻ hơn và bồi thường mau hơn, V. V.

Đừng cho ai can dự vào việc bảo kê xe hơi của Qui-ngài. vì họ can dự vào đặng thủ lợi, lợi cho họ mà hại cho mình.

VIỆT-NAM CÔNG-TY BẢO HIỂM XE HƠI (56, đường Pellerin. Saigon) sẵng lòng chỉ vẽ cho Qui-ngài về việc bảo kê xe hơi

AGENTS GÉNÉRAUX :

Cie DE COMMERCE ET DE NAVIGATION D'EXTRÊME-ORIENT

Ai xi được

Một cái giấy căn-cước (*titre d'identité*) số T. 31857B.

Một giấy khai sanh (*acte de naissance*).

Hai *certificats d'emploi*, đều có đề tên NGUYỄN-VĂN-BẢO.

Ai xi được, xin đưa lại báo-quán Thần-Chung, tôi rất cám ơn và đa tạ lắm.

Kết quả cuộc bán rao hàng của hiệu Nguyễn-đức-Nhuận

42, *Rue Catinat*, 42

Y theo thể lệ đã định, ngày 1er Janvier đã bắt thăm thì nhằm ngày 25 *Novembre 1929* Vậy xin bá cáo cho chư quí vị hay, vị nào mua hàng hóa trong ngày ấy xin đem toa lại tại bổn-hiệu mà lấy tiền lại.

Đến 20 Janvier 1930 thì hết hạn.

Hiệu Nguyễn-Đức-Nhuận

Cẩn bạch

Ai mua xe hơi

Có người muốn bán một cái xe FIAT. 4 chỗ ngồi, 10 ngựa, số hiệu trên C. A. 150, còn mới tinh hảo. Máy tốt như trong hãng vừa đem ra. Định giá 1800 đồng. Xin do báo-quán Thần Chung mà hỏi.

Hỡi Đồng-bào !

Hãy tiện-tặng đi. Nên nghĩ tới việc tương-lai của qui đồng-bào ... gia quyến qui vị ... Người nào mà không có lo ... thì không làm gì được cả !

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG.

Mandat của ai?

Bổn báo tiếp đặng cái Mandat ở Cantho gởi lên ngày 5-12-29 số bạc 4$50 N° 028 — Série A 000,379 của vị nào gởi cho biết tên và chỗ ở.

LƯƠNG-MINH-KÝ DƯỢC TỬU

MÔN BÀI SỐ 341 ĐƯỜNG THỦY-BINH CHOLON.— Gởi mandat xin đề Monsieur LƯƠNG-HONG patron de la maison LƯƠNG-MINH-KÝ

SÂM NHUNG KÊ DƯỢC TỬU

Rượu thuốc nầy chuyên trị đờn bà chân âm không tồn, xương đau nhức mỏi, kinh nguyệt chẳng đều lại thường ứ trệ bạch đái, bạch dâm ho hen đàm suyễn, ăn uống không ngon, khí hư huyết nhược lâu chẳng có thai, hoặc tiểu sản hư, đau bụng nhức đầu, mắt lòa lưng mỏi, tứ chi bải hoải, dùng rượu nầy thì thấy kinh nguyệt điều hòa thiệt là một thứ rượu chuởng tử hạng nhứt vậy. Mỗi ve lớn 1$00. Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

BỔ THẬN DƯỢC TỬU

Phàm đờn ông, đờn bà, lao tâm lao lực quá thì khí huyết suy nhược, tinh thần bải hoải, miệng lưỡi khô khan, ăn uống không ngon, đường đại tiện không thông, các chứng ấy bởi thận hư mà sanh ra. nếu uống rượu nầy thì bồi bổ thận tỳ, còn đờn bà tử cung hàn lãnh lâu năm không có thai, dùng rượu nầy sẽ bổ huyết mà làm cho người khí tử cung có thể chân tinh vậy, nếu phụ nhu đều dùng thường rượu nầy sẽ mau có thai. Mỗi ve lớn 1$00. Mỗi ve nhỏ 0.60.

Mỗi ngày uống 3 lần, ...

Bổ huyết dược tửu

Huyết là quan hệ trong thân thể người ta, con người đau mạnh dầu yếu cũng bởi huyết. mà ra, dùng thứ rượu thuốc nầy thì huyết khí trở nên tươi tốt. Ô lão nam phụ lão thiếu huyết kém thì dùng ngay rượu nầy uống thường thì khí huyết hồi nguyên thân thể tráng kiện thiệt là một thứ rượu vô song vậy.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ 0.6

Mỗi ngày uống 3 lần mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chương tử dược tửu

Nói về chương tử tức tay bởi thiên mạnh thật song cũng nhờ có sức người bồi dưỡng thân thể thì âm dương mới hòa ... mà sanh ra khí huyết đầy đủ để tiêu trừ bá bịnh, Nếu già trẻ mà tinh lãnh khí hư ... suy kém mộng mị, di tinh, mà lòa ..., mạng môn hỏa suy, ... sự không đủ sức, ... thì sanh con sao được. Bổn-hiệu chế ra thứ rượu nầy dùng nhơn-sâm, lộc-nhĩ, các vật qui đặng để bồi bổ nguyên khí giúp việc phòng sự thiệt là một thứ rượu thuốc vô song vậy.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ $60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Trật đả dược tửu

Thứ rượu thuốc bí truyền của bổn-đường nầy chuyên trị thương tích té đánh bị thương. *khử phong khử thấp tán phong tán đàm, khỏi phù khỏi thủng hoặc tứ chi rũ liệt, sơn phong chướng khí dùng đến ứng nghiệm như thần nếu không bịnh mà dùng thuốc bổ bổ nguơn khỏe mạnh sống lâu.*

Mỗi ve lớn 1p00

Mỗi ve nhỏ 0p60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Sứ quốc công dược tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị nam, phụ bị chứng phong khí ngủ trường, tứ chi nhức mỏi, miệng mắt xếch méo, xương đau, nói năng tắc ngại, tàn tật bất toại, phong đàm ... các chứng nầy dùng rượu nầy mà trị thì thần hiệu ngay

Mỗi ve lớn 1p00

Mỗi ve nhỏ 0p60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chu công bá tuế tửu

Phương rượu thuốc nầy trước nhà ông Chu-Công đã ba đời thường dùng. ngày nay truyền khắp các nơi ai dùng cũng đều khen là công hiệu. già trẻ mà khí huyết hư nhược đau xương nhức mỏi, mắt lòa nhức đầu tứ chi vô lực, nằm ngủ mộng di, dùng rượu thuốc nầy hiệu nghiệm rất mau.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ .... 0$60

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Vệ sanh tửu

Thứ rượu thuốc nầy chuyên bổ về thận khí suy nhược làm cho tráng dương ích tinh, giúp việc cho phòng-sự thiệt là công hiệu. Nếu khí huyết kém suy, nhức đầu lòa mắt, mạng môn hỏa nhược, nguyên dương bất cố, làm cho việc phòng sự không bền. nên dùng rượu nầy thì thật là làm diên chung ngọc vậy. Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Linh chi lộ

Thuốc bổ nầy uống nó bổ khí huyết mạnh gân cốt, thêm sức lực ích thọ sống lâu, làm cho râu tóc đen lại, già trở nên trẻ và nó trị được hết thảy các chứng bịnh hư nhược như là ... hiện chẳng đỏ, bịnh hậu kém ... dương đều hư, thận suy khí huyết đều kém, mặt vàng mình ốm., mắt lờ-lệt, tai điếc, tinh thần hay buồn hay đau lưng mỏi gối, chơn tay ..., không muốn ăn uống, ngủ không yên giấc và đờn bà nguyệt kinh không đều, xích bạch đái hạ, ... không thọ thai, uống nó đều hay lắm.

Mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 2 muỗng lớn,— Ve lớn 2$00.— Ve trung 1$00.

Vạn ứng dược tửu

Phương rượu thuốc nầy chuyên trị nam phụ lão ấu bị các chứng bán phong, phong thấp, chơn rung, gân nhức. bán thân bất toại, nằm đường không dậy, mình nóng, hoặc lạnh bụng đau kết bế mà phát thương phong, thất tình thần khuất kết, nguyệt kinh chẳng đều, mình bị thương tích, sản phong chướng khí dùng rất công hiệu, nói không xiết được.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Duyên niên ích thọ tửu

Rượu nầy chuyên trị âm dương bất hòa, ưu sắc quá độ, thận suy tinh lạnh dương sự bất cử, sức lực hư tổn dùng rượu nầy tức tại âm dương điều hòa, thêm tinh bổ thận, phàm đờn ông, đờn bà tinh khí hư nhược, tứ chi bải hoải dùng rượu nầy thiệt là hay lắm ; không bịnh dùng thường thì rượu mạnh sức mà bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Phong thấp dược tửu

Thứ rượu thuốc nầy, là một phương rượu thuốc bí truyền của Bổn-hiệu, lại hết sức nghiên cứu trong mười năm nay, chuyên trị các chứng sau nầy : mỏi mình, đau xương, tứ chi yếu nhược, chơn tay bải hoải, cử động không được, bán thân bất toại, chơn tê lưng mỏi, phong đàm bạc ..., gân cốt nhức đau, thân thể hư nhược, khí huyết kém suy, thận thủy bất túc. Các chứng bịnh ấy dùng đến thì thấy hiệu nghiệm tức thì, còn ngày thường mà dùng rượu nó thì bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Thanh huyết giải độc dược tửu

Phàm những nơi đô hội lớn thì những sự chơi bời huê nguyệt cũng nhiều, cho nên mới sanh ra các bịnh Huê-liễu. Song dùng ... chứng ấy ... rửa là hết bịnh ... rửa nó chỉ khỏi tạm thời rồi không bao lâu chứng bịnh lại phát ra tốn tiền vô ích. Nay bổn dược phòng chế ra thứ rượu thuốc nầy uống nó thanh ... độc trừ thấp nhiệt, ... chuyên trị hết thảy các chứng bịnh lim la, hột xoài, ... ung nhọt ghẻ lở ... thiệt là rất hay thần hiệu.

Ngày uống 3 lần sớm trưa, tối ... 2 muỗng lớn. Ve lớn ... Ve nhỏ 1p00

Rượu thuốc chữa ghiền

Trước 1 giờ tới bữa hút thì uống. hễ mỗi ngày đặng phải hút 1 chỉ thì mỗ lần uống độ 2 chén nhỏ mà mỗi ngày hút mấy lần, thì cũng phải uống mấy lần, phải uống luôn chớ không đặng bỏ quãng, theo đúng phép như thế thì hễ ghiền nhẹ chỉ cần ... hiệu, còn ghiền nặng cũng trong 15 bữa thì hết ghiền, khi hết ghiền rồi lại uống thêm độ 15 ngày nữa thì thật tuyệt hậu hoạn mà thân trở nên tráng kiện bây giờ thấy ... còn ghiền nữa kia, ấy thiệt là phương thuốc rất thần hiệu.

Ve lớn—2$00— Ve nhỏ ... 1$00

Cứu cấp vạn ứng dầu

Dầu nầy của bổn dược-phòng nghiên cứu đã lâu, lại lựa thuốc tốt mà chế ra, nó trị được bá bịnh đều rất hay thần hiệu, nếu thình lình mắc chứng nguy cấp thì uống ngay một ve, 10 phút chưa bớt lại uống 1 ve nữa, uống tới tỉnh lại hết bịnh thì thôi, nếu thấy thở ra thì lại cũng cứ uống cho tới hết thở thì bịnh phải lành, con nít uống độ 3 giọt. Còn những ai ... cảm mạo, trúng phong, trúng đờm trúng thử, nhức đầu nóng lạnh đau bụng lả mửa, hoắc loạn, bịnh kiết sưng phù, đau răng đau cổ họng vân vân, ngoài thoa trong uống linh nghiệm rất lạ.

Mỗi ve giá .... 0$10

Bổ não trấp

Thuốc nầy là một vật bổ ... rất hay, phàm những người học hành hay buôn bán, phải dùng nó ... nhiều quá mà thường uống ... làm cho tinh thần sung túc ... và tinh thần bồi bổ, ... là linh nghiệm hơn hết.

Mỗi ngày uống 3 lần, sớm mai, trưa tối mỗi lần 1 muỗng lớn.

Ve lớn giá 2p00 — ve nhỏ 1p00.

Hổ cốt mộc qua tửu

Thứ rượu nầy có tài khử phong khử thấp, làm cho tiêu trực, tán tích, nếu phong hàn phong thấp, chơn tay mỏi mệt, gân cốt nhức đau, trúng phong trúng đàm dùng thiệt là hiệu nghiệm. Mỗi ve lớn .... 1$00

Mỗi ve nhỏ .... 0$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Saigon.— Imp du Thần Chung

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-BÁ

PHOTO THÁI-SANH

166, Rue des Marins CHOLON

Trứ bán các thứ hàng dùng về nghề chụp hình

PHOTO QUẢNG-CHÂU

428, Quai de Choquan CHOLON

(Ngang gare Jaccaréo)

Chụp hình thiệt đúng bực không nơi nào sánh kịp

TIN TRONG NƯỚC

NAMKY

DAKAO

Huyết chiến tại Dakao

Hồi 8 giờ tối thứ hai 6 janvier mới rồi ở trước tiệm «Công-yên» tại Place du Maréchal Foch (Dakao) có 1 trận huyết chiến kịch liệt làm náo động một vùng đó, trót cả giờ đồng hồ mà tiếng thiên hạ luận bàn vẫn chưa thiệt dứt.

Trong ổ cờ bạc

Hồi 3, 4 giờ chiều bữa ấy tại «Xóm Đình» có 1 sòng bài cào nho nhỏ; Tay bài, dàn ông xen lẫn với đàn bà, lại cũng có pha vào mấy người «anh chị» lọn vụn, như những tên S, Đ, Th.v.v. Gặp vận đỏ, Đ. vét gần sạch sòng bài nên đứng dậy! Mấy chị đàn bà thua đậm nóng ruột kèo nài đánh nữa, nhưng Đ. làm lơ, máy chị giận chửi: « đ. m. du côn con chó ! ăn rồi xéa non chớ! ».

Bị chửi Đ. làm tuồng không nghe, nhưng S. bất bình kêu Đ, mà mắng: « Sao mầy chọc cho người ta chửi tuột du côn mầy. Đ. đáp: tôi kêu anh bằng anh, sao anh dòi đ. m. tôi ? S. không trả lời, nhảy lại thoi Đ., 2 đàng đánh lộn kẻ ai nấy cang ra rồi giải tảng.

Toan mưu định kế

Hồi S. đánh lộn với Đ., S. bị tao-cao ám ảnh nên thất trận, đến lúc về nhà nghĩ giận mới xách dao ganu lẫn quẩn tại Place Maréchal Foch kiếm Đ. mà trả thù. Có người biết chuyện bèn cang giang và đắc S. về nhà gặp em út là Ng. mới thuật chuyện gây gổ với Đ. cho Ng. nghe rồi cùng nhau dắc trở xuống tiệm a-phiện ở gần đầu cầu Bông mà tìm Đ., Ng. có cắp con dao tu theo mình !

Đàng nầy Đ. — sau khi ở sòng bài về — biết là oan gia chưa côi sạch nên cũng đi tìm 1 đứa em út dắc ra quán ăn cơm, kể hết sự tình cho nó nghe rồi trao cho nó 1 con dao phay để phòng khi trợ chiến.

Xáp trận.....

Đồng hồ trong tiệm nước trà đổ 8 tiếng thấy tên Đ. ở trong tiệm nước bước ra cửa bỗng gặp S.,S. bèn nhảy lại thộp ngực Đ. rồi hai đàng ấu đả. Trong lúc một gả mặc đồ đen tay cầm dao phay nhảy bổ vào nhắm ngay đầu S. mà chém một cá bốp! S. bây giờ một mình phải đánh với hai đứa — áo thun trắng đã nhuộm hồng — song cũng không la lối gì, thời may Ng. hay tin xách dao tu chạy a lại vừa huơi vừa nói: « chết cha mầy Đ! Đ. thấy Ng. trợ chiến với S. liền thế khó đương mới tìm đường tẩu thoát. Ng. rượt theo đến trước rạp « Petit Casino de Dakao » với chém Đ. 4 dao nhưng Đ chưa mãn phần, trở khổ rồi chạy mấy. Trong khi Ng. rượt Đ thì đàng nầy S. cũng rượt gả mặc đồ đen chạy vuột lên cầu Bông rồi chạy thẳng vô nhà chiếc..... mất ! S. [illegible] mình trở lại bồng gặp Tr.— ngỡ là phe đảng của Đ.— nên [illegible] lại quyết lòng làm dữ [illegible] có thiên hạ cang kẻ vợ S hay [illegible] chạy lại điều chồng lên nhà [illegible] Tân-định bó vít. [illegible] bị [illegible] trên đầu, 1 dao trúng cẳm, vít thương không được sâu, không nguy hiểm chi đến tánh mạng.

Thù oán e khi còn...

Theo dư luận bên ngoài thì vụ nầy chưa phải đến đây là liễu-kết. Người ta nói S. dầu bị chém cũng không la, bỏ rịt rồi không đi thưa, song Đ. cũng không thể ở yên quợn Dakao nầy được là vì Đ đem một gả vô danh tiểu tốt xâm phạm một người có tên tuổi như S là phạm luật du-côn, làm nhục cho bọn anh chị Đất-hộ ta lắm. Bọn anh hùng bắt tội Đ. ở chỗ đó !

Không có một chú linh

Dakao bây giờ phồn thạnh lắm, phồn thạnh hơn Tân-định nhiều. Dầu ngày dầu đêm, tại chỗ Place du Maréchal Foch bao giờ cũng tấp nập thiên hạ thế mà biện với lính bình như có kị vật gì nên ít hay léo hánh tới! Cơ khổ, bọn du côn nó dám chém nhau huyết lưu mảng địa cả buổi, thiên hạ tụ coi hằng trăm hằng ngàn mà nào có thấy chú lính nào đâu ? Chớ coi có 1 người lương-thiện mộc-mạc đi ra tiệm mua đồ quên đem « bài chỉ » theo thì dả bị xét bị bắt bị công bị giải, hoặc có 1 cái xe hơi nào chạy, quá mà đèn lái lu thì người ta dả thổi tu hít om sòm rồi !

Kết luận,— Dầu không có vụ huyết chiến nầy xảy ra tôi tưởng ông Đốc-lý Béziat cũng nên dời cái Poste de Police ở Paul Blanchy về Đất hộ là phải mà có dời được cũng không cầng mong nhờ ân hai ông Nghị viên thành phố rất sốt sắng của ta là ông Huỳnh-khương-Ninh và Nguyễn-văn-Bá vậy.

Lục-nhĩ-Hầu

NGÀY TẾT ĐÀ GẦN TỚI !

Quí vị mua rượu mát

BIÈRE LARUE

mà dùng vì là một

thứ rượu mát ai cũng ưa

Hãy nài cho được hiệu nầy

CÓ BÁN KHẮP NƠI

NĂM NAY LẠI CÓ !!

PHÁO NỘI-HÓA

PHƯỚC-LỘC-THỌ

Năm ngoái bổn-tiệm bán pháo NỘI-HÓA được quý ông, quý bà hoan nghênh lắm, hoặc mua sỉ, mua lẻ.

Vậy bổn-tiệm, vì lòng nhiệt thành của quý ông, quý bà đã chiếu cố mua giùm nên năm nay lại có bán pháo NỘI-HÓA sở lung hơn, các pháo đẹp hơn năm ngoái. Giá hạ hơn mọi nơi.

Bán Sỉ — LA TORTUE PHAN THÚC-TRAC 16 Sabourain — Saigon — Bán Lẻ

MẤY ÔNG BÁN ĐỒ GIA VỊ VÀ BÁN HÁNG,

Mấy ông sẽ được lợi nhiều và sẽ làm vui lòng những bạn hàng của các ông, thì nên đem rượu mua tại hãng ESPÉRIQUETTE.

Rượu nầy nhứt là của người Lang Sa chế ra. Những người Lang-Sa hảo về biết dùng rượu ngon, thì ông rượu của hãng ông ESPÉRIQUETTE.

J. ESPERIQUETTE !
VINS LIQUEURS SPIRITUEUX
155 RUE D'ESPAGNE SAIGON

Quần áo đẹp mà giá rẻ — Chủ-nhơn thân hành cắt lấy, rất khéo — Tiếp rước rất tử-tế

PHAN-BA-LUONG
118, Rue d'Espagne — SAIGON

XIN GIỚI THIỆU

Cùng quí độc giả biết rằng ở Saigon, bây giờ có nhà Họa sĩ Thái-Bình-Dương số 47 rue Colonel Grimaud làm hình rọi và hình vẽ thiệt khéo, giá lại rẻ hơn các nơi.

Cở giấy 3 rộng 5 tấc tây 4$00
» » » » » 6$00

Muốn vẽ hoặc rọi lớn nữa hay cho, màu gì hãy viết thơ thương nghị tới Hình centre Rt. - D. N. D.

AUX CISEAUX D'ARGENT

TÂN-TÂN

Tailleur Tonkinois

Là tiệm may lớn nhứt, trước ở N. 148, Rue d'Espagne đã từng được nhiều Quý-khách chiếu cố, nay đã dời lại N. 90 Bd Bonnard liền cửa phòng ngủ Tân hòa-Tân.

Hàng tết mới lại, đủ thứ laine serge nhiều màu rất ngộ, mời quý khách mau ghé lại coi kẻo hết. Ở xa muốn 15 échantillons bổn tiệm xin sẵn lòng gởi.

Directeur : TRẦN-VĂN-ĐỨC

TIỆM

TRẦN-TAM-CHÍ

ở đường Catinat số 37 Saigon

Khắc con dấu tiện nghệ, có mục lục Con dấu (catalogue) 1930 đã in rồi. Kin mời quí khách chiếu cố.

Ta về uống nước giếng ta
Dầu trong dầu đục giếng nhà còn hơn.

Câu ca dao đã thế nhưng nếu nước giếng nhà cũng ngon cũng ngọt thì ta mới liệu sao ?

Dùng đồ ngoại hóa tất là phá hoại tài chánh nước nhà mà nước nhà tức là ta đó. Vậy đồ gì ta có được, ta làm được thì ta nên mua giúp lẫn nhau.

Như bấy nay về mỹ-nghệ ngoại-quốc đã chia gấp hai phần ba quyền lợi ta thôi thì bây giờ đưa hình nước ngoài cũng họa mà dề lại cho IN-HẸCH cũng họa vậy ta nên đề lại giúp IN-HẸCH còn hơn. Mà ta giúp IN-HẸCH ta được nhiều phần lợi : 1.— là hiệu mới tạo thành công việc làm lo rất kỹ để chiều khách ; 2.— cũng đẹp cũng khéo như người ; 3.— là vì hai lẽ trên ta chắc được vừa lòng luôn ; 4°/ tiền ta vẫn ở nước ta vậy.

Ai không tin cứ thử đến nhà họa chơn dung IN-HẸCH 41, đường Colonel Grimaud (trước chợ Bến thành Saigon) thì sẽ rõ.

OFFICE
CONTENTIEUX & IMMOBILIER
13 đường Cây-Mai Cho'on
Giây thép nói số 488

Bao lo các vụ kiện thưa Mua bán và cầm thế đất ruộng nhà cửa, xuất nhập cảng hàng hóa bổn quốc cùng ngoại-quốc.

Công việc lo nhậm lẹ, huê hồng tính phải chăng.— Phòng-văn gần dinh Tham-biện cùng dinh Xã-Tây Cholon.

Directeur : François TY-Lộc

PHÒNG-NGỦ-MỚI
hiệu
ĐINH-CÔNG
KHÁCH-SẠN
53 55 Rue Colonel Grimaud
Saigon Ở trước Chợ-mới Saigon.

Phòng thiệt rộng rãi và sạch sẽ. Boy có khuôn phép và bặc-thiệp.

Giá tính rẻ hơn các nơi. Chỗ rất thanh tịnh và mát mẻ.

Chủ-nhơn :
ĐINH-CÔNG-SANH

ĐẠI PHONG-CẢNH
KHÁCH-LẦU — SAIGON

Là chỗ sạch sẽ hơn hết, phòng dọn theo kiểu Langsa, trong phòng đủ đồ dùng, tiểu, tiện, tắm. Khỏi đi ra ngoài. Kể từ ngày 1er Décembre 1929, như quí khách ở tới 15 ngày thì dặng ở hai ngày, khỏi trả tiền Hoặc là ở một lần hay là hai lần ba lần, cho đủ 15 ngày thì dặng ở hai ngày khỏi trả tiền, phải cất Reçu đặng khi nào có đến ở nữa thì chúng tôi đó hoặc là có anh em đi đến o đem Reçu theo thì cũng tính chung vô đặng đó. Từ 30 ngày sắp lên dặng ở bốn ngày khỏi trả tiền.

GIÁ TIỀN PHÒNG

Thượng hạng	4$80
Hạng nhứt phía trước	3 50
Hạng nhứt phía sau	3 30

Mới mở thêm 30 căn phòng ở đường Farinolle mới một căn nhà một cái phòng, nhà bếp, cầu tiêu đủ hết. Trên dưới cũng như nhau, êm ái lắm.

Phòng dưới đất ngày đêm .. 3$50
Trên lầu ngày, đêm 3 00

Ở tháng tính từ 70$00 tới 80$00 Có chỗ để xe hơi khỏi trả tiền, và có cho mướn phố Monbiéot một tháng [illegible]

Lời rao cán kiệp

Tên Trần-Đồng dân Fouckiên đã bán tiệm thuốc A phiện của nó hiệu là Vạn-Xuân ở tại đường Amiral Roze nhà số 7 và 9 lại cho tôi rồi, kể từ ngày 5 Novembre 1929.

Vậy tiệm thuốc nầy nay thuộc về tôi làm chủ và tôi đổi hiệu lại là Phước-Lâm, còn tên Trần-Đồng thì đã đi ra khỏi tiệm và không còn dính dấp về việc buôn bán trong tiệm nầy nữa

Ít lời bố cáo xin chư quí vị lưu tâm.

Trần-Lâm

CHEMISERIE
FOU-KIN-DJI
DIT PHÚ-DỤNG-NGHĨA
N. 37 Rue colonel Grimaud, Saigon
Chợ-mới ngó qua tại gare Cuniac

Tiệm chemiserie chuyên bán đủ các thứ chemises régates, double nœud papillon thiệt tốt, giá để nhứt định thiệt rẻ có bán sỉ và bán lẻ.

Khi nào quí ông muốn mua Chemises, xin mời đến tiệm chúng tôi có trữ sẵn nhiều thứ thiệt tốt, mà chọn lựa thì sẽ vừa lòng, bằng ở xa xin viết thư thương nghị.

Chủ-nhơn cẩn cáo

THUẬN-THÁI-LAI
số 353 đường Khủy-bình Cholon
Bán đồ nữ trang, vàng ngọc, và kiến đeo mắt thật thủy tinh
Tiệm cái ở Quảng-đông
Hưởng cảng danh tiếng hơn 30 năm nay

Tiệm chúng tôi chuyên bán các thứ đồ ngọc, chén ngọc, thau ngọc, cho bông tai, vòng, hột ngọc chẳng thiếu một món nào, lại thêm trân châu đá quí cùng các món nữ trang bằng vàng thảy đều xinh đẹp. Hàng hóa của chúng tôi do tiệm cái bên Quản-Đông gởi sang ; còn các món đồ nữ trang, thì thợ khéo Hường cũng làm ra, dùng vàng thật đúng chỉ. Mỗi món đồ đều có ghi hiệu của chúng tôi vào để chứng rõ ràng không có điều chi giả dối. Bao nhiêu những tiệm bán đồ vàng đồ ngọc ở Saigon-Nam-vang cùng các tỉnh khác đều có mua đồ của tiệm chúng tôi mà bán lại

Kính mời quí khách ghé lại xem chơi chúng tôi hết sức hoan nghinh và tính theo giá rẻ.

Cho mướn

Tại đường Galliéni số 173 có 5 cái phòng ở trên thượng lầu và một cái nhà lầu nhỏ được 2 phòng rộng rãi mát mẻ, giá cho mướn từ 15p00 tới 30p00 một phòng, tùy theo lớn nhỏ.

Có chỗ để xe hơi, lại sẵn có nước để rửa xe, giá chỉ có 15p00 một tháng.

Lại có một cái vườn rộng ở trong sở lầu nầy, nếu ai muốn làm xưởng cho thợ hay là làm garage cũng cho mướn.

Xin hỏi tại số 173 đường Galliéni Saigon.

Dịp tốt ít có

Vì muốn về nhà quê tịnh dưỡng nên định sang 1 cái trường thương mãi rất thạnh, chuyên dạy nghề bút toán và đánh máy viết.

Nếu chư quí vị ai muốn nối nghiệp, xin do nơi ông Trần-ngọc-Nhiệm, ở rue Martin des Pallières Saigon, mà thương nghị.

VÀ dư dùng nên bán lại một cái Camion Latily 3 T.

Một Fiat 18 C. V 6 máy.

Một Peugeot 12 C. V 6 máy.

Một Citroën 5 C.V.— Xe còn mới tốt, giá cả hãy viết thơ thương-nghị.

M. THÂN Boîte postale 200 Saigon

MUỐN SÁNG
CỬA NHÀ NGÀY TẾT, xin mời đến tiệm :
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
200 Rue d'Espagne Saigon

Đèn điện.— Đèn dầu sẵn.— Măn Sông.— Đèn-dầu lửa sáng 300 bạch-lạp.

Bán một cái xe hơi hiệu FIAT torpédo 10 C.V. sơn mới, đồng thùng mới, vỏ ruột mới, đủ đồ phụ tùng.

S'adresser : DAKAO-PHOTO
en face de la gare Dakao Saigon

Vì có việc nên tính sang cái nhà hàng hiệu
LE-VỎ

Bán cơm Annam, rượu le, ở nhằm chỗ thị-tứ là số 45 đường Amiral Courbet Saigon.

Quí ông, quí bà muốn xin mời lại tiệm tôi chỉ trên đây mà thương lượng, giá cả tính rẻ lắm. Ai muốn sang nhà không cùng sang.

Muốn mua một con chó đực Tàu.— Hỏi tại 174, đường Mac-Mahon Saigon.

Một con chó cái Tàu sắc vàng chạy lạc mất.— Ai bắt được, xin đem chó tới Báo-quán mà lãnh thưởng.

PENSIONNAT
KHƯƠNG-HỮU-PHUNG
VINHLONG

Bãi trường Tết ngày 19 Janvier 1930 (20 tháng chạp annam). Tựu trường ngày 16 Février 1930 (18 tháng giêng annam).

Xin lưu ý Có nhiều trò nhà xa tỉnh, muốn học nhà-nước trường phải kiếm nhà ở nhờ ăn cơm tháng. Mà phần đông chủ nhà, vì đa đoan công việc, lại không phải sở-trường, nên ít xem xét tới mấy trò đặng. Như vậy biết bao nhiêu đều hại cho các trò. Như là ham chơi phế học, giang nắng ăn chua, tắm sông lội suối, vân vân. . . . . Mà nhứt là mấy trò lớn, tối lại thì theo cải-lương hát-bộ, vui cuộc bông hoa.

Thấy vậy, bổn-trường muốn trừ dùm mối hại. Nên kỳ tựu trường tới bổn trường lãnh nuôi dùm mấy trò nhà xa. Hễ mãng giờ học trường tỉnh thì phải về trường tư cho đúng giờ, rồi nhập theo học trò trong của bổn-trường, ăn học theo giờ, chơi bời có lúc ; có thầy gát coi chừng, không đặng thông thả luôn tuồn.

Mỗi ngày ăn hai bữa cơm, một tháng 8p00

Có ăn cháo sớm mai, thêm. 1.00

Có bỏ giặc áo quần, thêm. . . 1.00

Tiền cơm phải đóng trước : mấy ngày lễ không trừ.

Kỳ nầy bổn trường lãnh chừng hai chục trò, vậy trò nào muốn ở, xin viết thơ trước.

Mới lại

Mười ngàn *Livres roses*, giá mỗi quyển 0p07. Viết-máy hiệu *Vogue* đủ hạng, giá 1p60, 2p20, 4p00, 4p50 4p70, 5p00, 7p70, 8p00. Giấy trắm đỏ và trắng ăn mực, tốt lắm, mỗi tờ 0p08. Romans Cinéma 0p40. Livre-national 0p25. Romans célèbres 0p30,. Livre de poche 0p10. Đồ trên đây mỗi kỳ tàu tây đều có lại, Song giá thường thay đổi vì bạc tây cao hạ : bán sỉ (bán buôn) giá riêng, xin quí vị mua mau, kẻo bạc xuống, giá phải bán lên. Mỗi lần mua, xin gởi mandat ít nhiều trước.

TÍN-ĐỨC THƯ-XÃ
87, Rue Sabourain, Saigon

Lao động diễn đàn

Cùng anh em chị em lao động trong nước

III

Cách lập hội

Bài trước tôi đã nói rỏ rằng anh em vì rời rạc nhau quá, mỗi người một ngả, nên sức lực anh em chị em đã yếu mà còn yếu thêm. Nếu anh em chị em ta biết cùng nhau chung sức thì việc gì dầu khó cho đến bực nào cũng có thể làm được.

Bây giờ hãy bàn cách lập hội của anh em chị em ta như thế nào.

Hội mà anh em chị em ta lập ra đây là hội hở chớ không phải hội kín mà sợ. Cũng như đã nhiều chỗ lập rồi là : 1) « Hội tương tế » để giúp đở lẫn nhau trong khi đau ốm, hoạn nạn, hoặc trong cha mẹ anh em người nào gặp rủi ro hay chết chóc, một mình khó liệu nên nhờ trong anh em giúp đở mỗi người một ít, Chia buồn cùng mình hoặc khi có sự gì vui như cưới hỏi, đám tiệc, có anh em chia vui cùng mình.

2e) « Hợp tác xã » để chung tiền lại đi mua đồ cho được rẻ hơn, hay đi bán đồ cho được lợi hơn. Ví dụ : Trong sáu người mỗi người muốn mua ba thước vải may một cái áo, mỗi người xách tiền ra chợ mua, túi nó bán lẻ mỗi thước 0p.35 thì một người phải tốn hết 3×0.35=1p.05, 6 người tốn hết 6×1p.05 = 6p.30.

Bây giờ chúng ta chung tiền nhau lại mua trọn một cây lọ thước giá có 5p.40 lời được 0p.90 đem về chia nhau ra thì mỗi người lời được 0p.15, ấy là cở được một bửa giờ cho cả vợ con rồi vậy. Chẳng những lời tiền mà lại còn lời thì giờ nữa là khác. Nếu mỗi người đi mua riêng, ít nửa mỗi người phí nửa giờ, sau người 3 giờ. Bây giờ gop tiền phải một người đi mua người đó chỉ phí có nửa giờ thì ra trong sáu người lời được 2 giờ rưỡi, gần một buổi làm rồi. Ngoài tiền và thì giờ ra, nếu trong sáu người dừng xé vụn mỗi người ba thước, cứ để vậy kêu thợ đến cắt còn có lẻ lợi được ít cái khăn hay là cái con nít nửa. Chung nhau mà mua đồ cách trên đã nói gọi là : Hợp tác xã mua.

Còn « hợp tác xã bán » cũng giống như vậy. Mình là dân nghèo, có dâu cho nhiều hóng mướn xe, mướn ghe đem đồ xuống chợ bán, ai có nhúm mớ gì đem chung lại, cử một người đem đi bán về chia nhau. Đại phàm nhiều người mua mà ít người bán thì giá hàng hoá nó mắc, còn ít người mua nhiều người bán thì giá nó lại rẻ.

Như vậy thì chúng ta có thể thấy liền cái lợi trước con mắt.

Trừ mấy cách giúp đở và có lợi như tôi đã nói trên, còn nhiều cách ích lợi khác nữa. Như khi mình bị người ta cậy thế ỷ quyền hiếp dáp người nào thì anh em chị em trong hội cố nhiên phải đứng ra binh vực hay giải hoà hai bên. Khi anh em trong sở có điều gì xích mích nhau, hội có quyền xử đoán, làm cho anh em khỏi rầy rà, gây gổ nhau. Khi chủ hoặc người bề trên bắt ép điều gì, hội có quyền sửa đổi, hoặc chủ cho ăn ít tiền lương thì có quyền xin ăn thêm, nếu không đặng thì anh chị em có quyền tìm cách mà chống trả, hoặc thôi luôn không làm nữa, hoặc nghỉ ít lâu, không cho ai vào làm, đặng xin chủ phải theo như lời của anh em chị em định.

Thưa anh em chị em, tôi lâu nay, vì thấy tình cảnh khốn khổ của anh em chị em lao-động ta, cầm lòng không đậu mà phải đọc bạch đôi hàng lên đây mong rằng anh em chị em ta mau tỉnh dậy mà lo cho phận mình kẻo nước đã đến tròn, khôn bề tròn tránh !

Tài hèn, trí mọn, mong anh em chị em có điều gì hay, bày vẽ thêm.

Một người lao động ở Saigon.
Nguyễn bá Huê
Xóm Lách

Ai muốn biết tích Phật ?

Thì cứ xem « TRUYỆN-PHẬT THÍCH CA », sách dày, bìa tốt trọn bộ là một cuốn, kể rỏ từ khi Phật mới ra đời cho đến lúc về cõi Nát-Bàn.

Hoặc ai muốn so sánh Phật với đạo mình, ai ưa văn chương nghĩa lý, ai có tính háo kỳ, thời cứ gởi mua cách lảnh hóa giao ngân hoặc gởi mandat 1p.10 mỗi cuốn

Cũng có thể mua bằng 22 con cò 5 xu.

Mua sỉ và mua lẻ do nơi :
M. ĐOÀN-TRUNG-CÒN
49 rue Lareynière. Tél. 9, 91 Saigon

KỸ-NGHỆ BẮC-KỲ
AN-KÝ

Bán rất nhiều kiểu ghế salon và tủ v. v. Trắc, gổ, cẩn chạm rất sảo, kiểu kim thời và chắc chắn.

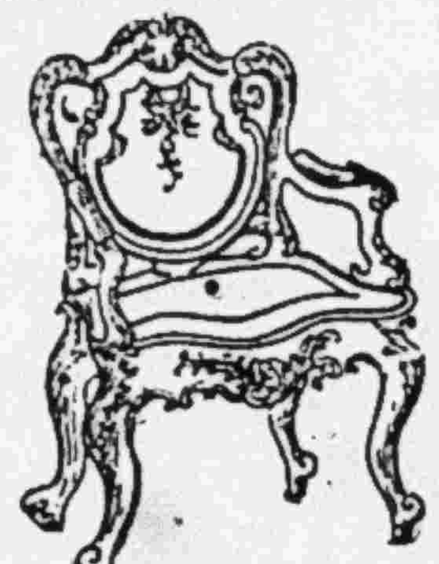

Đồ đồng : Lư, chân đèn, hạc, lục bình v. v. đúc toàn thau lọc, nhiều kiểu đẹp và hợp thời.

Mời quí khách dời gót ngọc tới mua dùm xin tính giá rẻ, vì muốn bán nhiều, chớ không ham lời nhiều. Xin quí khách lưu ý cho Bổn tiệm rất cám ơn.

Chủ-nhơn kính cáo
DƯƠNG-VĂN-TÀI
Kế chợ mới Saigon số 114 đường d'Espagne

SALON DE COIFFURE

Thưa cùng quí ông và quí thầy : tôi mới sang một tiệm hớt tóc ở đường d'Espagne số 141 (nhằm khúc đường ăn nhà báo Thần-Chung). Tôi mới sửa sang lại rất đẹp và sạch sẽ, thợ làm nghề rất hồ trường. Trong chỗ salon thật mới mẻ và sáng vẻ không lộn-xộn. Xin quí khách giúp ơn làm nghiệp. Bổn-tiệm vui lòng tiếp rước, không dám để trễ thì giờ quí khách. Xin lưu ý, Bổn-tiệm thông dám quên ơn.

Chủ-nhơn : Nguyễn-văn-Ống

HÀNG TẾT ! HÀNG TẾT !
Nội hóa. Rất nhiều.

ĐỨC-LỢI

105-106 đường d'Espagne Saigon
Kế dinh Xã-Tây

Bổn hiệu đã có trử rất nhiều đồ Kỹ Nghệ Bắc để bán tết tây và tết ta, như đồ đồng đỏ, đen khảm tam khí (bronze niéllé) thau lọc nước rất tốt :

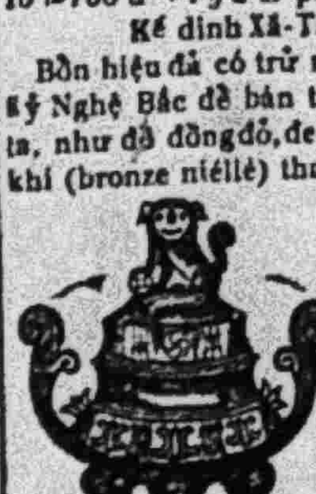

Lư, chơn đèn, bình bông bình đồng và các món chưng Salon rất đẹp

Đồ cẩn chạm; Tủ, ghế Salon rất nhiều bằng trắc và gỗ.

Đồ bầy chơi bằng Sơn nước láng như Sơn Nhựt-bổn, đồ lạc, đồi mồi và đồ thêu màu đi mừng đi lễ rất thích hạp.

Hàng hóa có rất nhiều, đủ, chiều quí khách lựa,

Kính thỉnh
ĐỨC LỢI
Kế dinh Xã-Tây Saigon

CŨ HÓA MỚI

Bổn tiệm chuyên về nghề may theo kiểu kim-thời rất khéo, và trước khi có đứng làm quản-lý cho mấy tiệm lớn ở tại Saigon ; nay Bổn tiệm mới lập ở trước Chợ-mới Bến-thành. Bổn tiệm lại chuyên môn về nghề nhuộm và đặt áo quần laine, ai cũ, có thể làm lại được như mới để vừa lòng quí khách ở gần xa.

Hiệp-Thành
Tailleur
49 Rue Colonel Grimaud
Saigon

GIÁ BÁO
THẦN CHUNG

Mổi năm......	12$00
Nửa năm......	7 00
Ba tháng......	4 00

Mandats xin nhớ đề cho
M. NGUYỄN-VĂN-BÁ.
Quản-lý báo Thần-Chung.

DĨA HÁT MỚI LẠI

Dĩa hát bộ kim thời Vạn-thành-Ban.
Dĩa Béka điền khí cô ba Xuân.
Dĩa Béka điền khí cô năm Phi.
Dĩa Victor điền khí cô Phùng-Hà.
Dĩa Béka Tân-Thinh và Phước-Tường.
Dĩa Odéon *Vân-hi-Ban* và Phước-Tường.

Có bán đủ thứ máy hát và đồ phụ tùng lảnh gởi contre remboursement, có bán đủ thứ bông và bình chưng bông.

LÊ-VĂN-TÀI
83 Rue Georges Guynemer Saigon (Chợ cũ)

Thiệt lạ ! *Thiệt mới !*

HÁT BÓNG CÓ TIẾNG NÓI BẰNG ĐIỆN

Sự tiến-hóa trên hoàn cầu rất mau lẹ, từ ngày nhờ khoa học phát minh ra vô-tuyến điện, thì nay lại cũng nhờ khoa-học chế ra thứ Hát-bóng có tiếng nói. Bổn viện bỏ ra hơn ba muôn đồng bảo-kê cái bóng hình có tiếng nói ấy mướn đem qua Nam-Việt khai diễn. Phàm khi trong bóng chiếu có nhảy múa thì tự nhiên nghe có tiếng âm nhạc gãy theo điệu cách, cùng những lủ bò kêu, chó sủa, v. v. . . . . đều nghe có tiếng theo điệu bóng hát.

Đúng ngày 9 tháng chạp Annam nã tức là (8 Janvier 1930), bắt đầu khai diễn luôn 4 bữa, chỗ ngồi từ hạng nhì tới loge đều có biên số hiệu, bữa nay đã bắt đầu bán giấy rồi, chỗ ngồi không có nhiều, các ngài mau mua giấy cho sớm kẻo hết chỗ thì là một dịp la mắt la tai ít có vậy.

CINÉMA TRUNG QUỐC
N° 63 Boulevard Tổng-đốc-Phương-Cholon Cáo bạch

TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG — HOCMON

THÀNH-CÔNG BÁC-THÁNH-DƯỢC ?

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)
TRỪ-TẾ, BỔ HUYẾT, GIẢI-LAO, NGỦ LÂM, HÓA ĐÀM, BỔ-TẢ, TÁN-BAN, CẤP-CỨU
Của hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG N 4 Rue de la Gare Hocmo
Tế-cấp thành-công bác thánh dược

Có tám thứ thuốc hay cứu giúp nhiều bịnh đã được THÀNH CÔNG nên gọi là Thành-công bác-thánh dược.

1. THẦN HIỆU TẾ-BẠI-HOÀN : Kính cáo tam-kỳ đồng bào ai mắc bịnh phong tê, bại xuội, bất cứ mới thế nào hoặc đã lâu, để mà tê bại, hảy mau mau gởi thơ hoặc đi đến Bổn-hiệu TẠO NHƠN-ĐƯỜNG Hocmon kíp lấy thuốc trừ tê mà uống thì ắt được mạnh giỏi như thường, giá mỗi hộp là 1p 20.

2. Sỉ-lao-bổ-dưỡng hoàn : Là thuốc bổ tinh thần cho quí ông, quí thầy, quí học sanh bổ phổi trừ ho, tức ngực đau lưng hoặc di tinh cùng làm việc mệt mỏi, bổ lao giải trí, thường dùng thì được ích tho diên niên, giá mỗi hộp 1p.00

3. Điều kinh-bạch đái hoàn : Quí bà, quí cô, dùng bổ huyết, điều kinh và trừ bạch-đái-ha, trừ xây xẩm hết xót ruột hết nhức mỏi uống thuốc nầy thì được tươi nhuận da thịt rất thiệt hay, mỗi hộp 1p.00.

4. Ngủ lâm bạch-trược-tán : Trị về chứng đau lậu kín thời, thuộc về binh ngủ lâm hoặc lâu hoặc mau, dùng trị rất đúng hay, mổ lố 12 bao giá là 2p 00, ai mắc bịnh sang độc cối khi thì do nơi bổn hiệu.

5. Hóa đàm-chỉ-khái-tán : Chủ trị về các chứng bịnh ho hoặc lâu hoặc mau rất thần hiệu, mổi lố 12 bao giá 1p 00, có thứ thuốc oản ho về phần ho huyết hoặc ho sảng hậu ho phong ho đàm 12 hoàn giá 1p.00.

6. Bổ tả hoàn : Thứ nầy tục danh THUẦN-QUYÊN-TẾ (Nhản ông hồ treo) để dùng xổ các giống nhiệt và đàm độc, làm cho thanh tì vị giải uất trừ các chứng đau bụng lâu năm, hoặc da vàng chói nước, mỗi chục 10 bao giá 2p 00.

7. Thanh nhiệt giải ban-tán : Chủ trị về nam phụ lão ấu các chứng ban chẩn tích nhiệt bình hậu hoặc con nít đổ mồ hôi đầu, ngoài da nóng trong bụng nhiệt mỗi lố 12 bao 1p.00.

8. Đoan dương cấp-cứu-hoàn : Chế ngày đoan-dương mùng năm tháng năm để trị các chứng gấp ngặc như là : thổ tả cảm-mạo, thời khí, dịch khí, khi lên non lúc xuống biển đem theo bộ thân, giá mỗi hộp 1p.50.

B. H. Sả có LẢO-THỤC-ĐỊA cứu chưng cửu-soái mỗi lượng 1p.00 và LỘC GIÁC-GIAO, mỗi lượng 1p.20. Có thuốc BỔ DƯỠNG MÃ LỤC-TÁN, để bổ trâu lao và ngựa lao, ai muốn trâu mạnh và nuôi ngựa đua thêm sức hay thì nầy mua thuốc bột nầy, mỗi hộp 1p.00.

Các thứ thuốc nói trên đây, toàn là tánh chất cao lương, bổn hiệu tinh chế thuốc đã có giấy thí nghiệm. Thỉnh quí cô quí thầy dùng mà bổ dưởng thì ắt được khương cường qui thể, chẳng hề sai.

Ở xa cách gởi mua thuốc, thơ hoặc mandat thì đề.
Monsieur TRƯƠNG-MINH Y, Directeur TẠO NHƠN-ĐƯỜNG
N° 4 Rue de la gare HOCMON Giadinh.
Muốn đến Bổn-hiệu do ngang bến xe lửa đậu.
Nhà số 4 trong ngõ vào cập THIỀN-TẾ thì khỏi lầm lạc.
Bác Thánh dược của nước nhà xin đồng bào lấy lòng bụng cố.
GIÚP NHAU THÁNH DƯỢC NƯỚC NHÀ
TRƯỚC LO QUYỀN LỢI SAU LÀ VỆ-SANH

NĨ ĐEN

Thiệt mướt, Thiệt mỏng !!
HIỆU
NGUYỄN-VĂN-TRÂN
94 96 Bd Bonnard Saigon
Téléphone n° 178

Là hiệu bán NỈ có tiếng.
Mới lại trên 500 thước, nỉ tốt nhứt hảo hạng, mà giá lại rẻ nửa.

Thị-Trường tiêu-tức

Ngày 9 Janvier 1930

GIÁ BẠC 10F. 00

GIÁ LÚA
(ké 100 kilos)

Vinhlong	6.99
Gocong	7.20
Baixau	6.99
Baclieu	7.06
Cambodge, thứ trắng...	7.06
Cambodge, thứ đỏ	6.03

GIÁ GẠO
(ke 100 kilos)

Gạo số 1	12.03
Gạo số 2	11.61
Gạo số 2	11.29

TIN TÀU

TÀU TỚI

Ở PHÁP SANG
Cmt Dorise 12-1
Yalou 18-1
Désirade 18-1

TÀU và NHỰT
Angers 17-1

Ở BẮC VÔ
Commissaire Pierre Lecocq 12-1
Aden 17-1
Amboise 22-1
Claude chappe 19-1

SINGAPORE VÔ
G. G° Roume 9-1

TÀU CHẠY

SANG PHÁP
Cap Tourane 11-1 11 h.
Commissaire Pierre Lecocq 17-1
Angers 21-1
Aden 23-1
Amboise 25-1

TRUNG và BẮC
Cmt Dorise 16-1
Désirade 21-1

TÀU và NHỰT
Général Metzinger 11-1 14 h.
Yalou 21-1

VẠN QUỐC

TIẾT KIỆM HỘI

(Vạn-quốc trử súc Hội)
HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỂ HIỆP VỐN

Tư bổn của hội 65.000 lượng (1/2 đóng rồi) 2.000.000 quan phật lăng (1/4 đóng rồi).

Tiền Dự Trử cuối năm 1928 là 28.740.185.97.

Quản-lý cõi Đông-Pháp, 25 đường Guynemer Saigon *Tél. 571.*

HỒI CÁC VÉ TIẾT-KIỆM LẠI

Xổ số lần thứ hai mươi bảy *Ngày 28 Décembre 1929 ; série n° 1216 được ra.*

Hai vé Tiết-Kiệm $500 thuộc về série 1216 được hồi lại theo như giá tư bổn mình để là:

5 trăm đồng

Một vé của ông Diệp Đong ở tại Mytho.

Vé thứ nhì của cô Phùng Ngọn ở tại Mytho.

Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ ba 28 Janvier 1930, 3 giờ chiều tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer, Saigon

Ai muốn lấy vé Tiết-Kiệm của hội lại tại mấy người Courtiers hay là Agents của hội, hoặc đến phòng văn Quản-Lý Đông-Pháp số 25 đường Guynemer, Saigon.

Có một cuốn sổ các nghĩa rành gởi cho người nào hỏi.

NHÀ NGỦ MỚI
MÀ CHỦ CŨ HIỆU LÀ :

TAM-KỲ KHÁCH-LẦU
ở đường Bd Galliéni
số 11. 13-15 17-23 29 Saigon

Chổ nầy là nơi đường lớn có xe điện ra vô Saigon và Cholon ngang nhà ga Mytho, Biênhòa và gần chợ mới Saigon lấy làm cận tiện cho quí khách lắm.

Mỗi phòng rộng lớn đều có phòng tắm, cầu tiêu riêng trong phòng

Chủ-nhơn
HUỲNH-HUỆ KỶ

Các ông chủ xe hơi nên chú ý

CAROSSERIE PEINTURE
Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa cả các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau, kiểu rất đẹp

Mấy muôi xe và áo nệm (capote-housse) có đủ các kiểu thiệt mới. Sang đua lại nhiều lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bắt đèn đủ ampère, dùng được lâu

Các quí khách ở Lục-châu muốn hỏi chuyện về xe hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh
Bùi-Khả, Directeur
108 Bd. Galliéni — SAIGON
Téléphone n° 178
Đường xe điện khi Cholon

HÃNG
M. L. M. MOHAMED
Ancien associé de la maison IBRAHIM
Buôn bán hột xoàn
57, Rue Catinat, 57 Saigon

Chúng tôi chuyên về buôn bán hột xoàn đủ cở, lớn có, nhỏ có, nước thiệt tốt, giá cả thiệt rẻ.

Lại có bán cả đồ mỉ trang bằng vàng và platine. Đủ kiểu kim thời.

Đáng chổ quí ông quí bà tin cậy.

Tiếp rước rất tử tế

M. L. M. MOHAMED
Joaillier-Diamantaire
57 Rue Catinat 57 Saigon

TIỆM
ĐỨC-THỊNH
P. CHAUVIN
81, đường Catinat Saigon

Chuyên bán những đồ kỳ nghệ Hội-chợ tại Hanoi (Bắc-kỳ)

Những đồ đem cho ngày lễ Noel cũng là tết tây và tết annam hay là cho bà con đem đi bên Tây thiệt là ưng bụng vô cùng.

Mấy món kể sơ như sau này : Đồ bạc trạm nổi bình tích ngựa Annam, đồ đồi-mồi, đồ trên đất thau đen, thau đỏ, thau vàng đồ ngà, đồ cẩn, đồ cây tram đồ bút thuốc tây, đồ hút á phiện đồ thờ, v. v. . . .

Đồ tốt mà giá lại rẻ

FEUILLETON N° 64 10 Janvier 1930

MỘT ĐẢNG BÍ MẬT

Tác giả : LIÊN-CHI

— Dạ, lục soát kỹ càng rồi nhưng cũng không kiếm được vật chi quan hệ hết.

— Được rồi! Thôi giấu nó đi và cần nhất là phải coi chừng lắm đó.

Lê-Mạnh-Tường không chống cự chi hết, cứ lẳng lặng cho linh kín lôi đi, nhưng ra tới tam cấp thời hắn day đầu lại mà nói rằng:

— Thưa quan Chánh, nếu ngài có lục soát thời làm ơn giữ gìn cẩn thận cho mấy xấp giấy tôi để trên buồng ngủ. Tôi đã từng lao tâm khổ tứ, trằn trọc thâu canh mới viết được mấy chữ đó.

Lê-Mạnh-Tường nói tới đó thời ra chiều lưỡng lự. Quan Chánh hỏi gặn mãi hắn mới lại nói rằng: « Thưa quan Chánh, tôi còn một xấp thơ từ rất nên quan-hệ để trên từng lầu thứ hai xin ngài thân hành lên kiếm dặng mà cất kỹ đi cho vì tính mệnh tài sản tôi ở đó.

— Trên từng lầu thứ hai nhưng mà ở chỗ nào?

— Dạ, thưa tôi giấu nó một chỗ rất kín nhưng muốn kiếm cũng chẳng khó gì. Lên tới trên đó, ngài sẽ thấy ở ngay bên cạnh cửa sổ một cái đinh con, ấn vào cái đinh đó thời ống máng sẽ bật ra một chỗ, dưới chỗ ấy có một lỗ hổng con khoét luôn vào tường. Hộp đựng thơ từ tôi để trong đó.

Quan Chánh nghe hắn nói vậy liền day đầu lại biểu Đặng-Sâm rằng: « Phiền thầy Đặng-Sâm lần lên kiếm những tang vật đó xuống đây cho tôi. » Đặng-Sâm vâng lời lên từng lầu thứ hai nhưng hồi lâu thầy lại trở xuống nói rằng không biết lối nào mà mở ống máng được. Quan Chánh lại cho Đặng-Sâm cùng với một nhà trinh thám lực lưỡng nữa giải Lê-Mạnh-Tường lên dặng cho nó chỉ chỗ những thơ đó. Trong khi quan Chánh và Ba Thâm đang ngong ngóng đợi dưới nầy thời bỗng nghe tiếng la cứu ở trên. Hai người vội vàng trèo lên thang lầu. Vừa đó lại nghe tiếng súng nổ tiếng xôn xao ẩu đả nhau rồi lại một tiếng súng nổ nữa. Hai người hoảng hốt lên tới tam cấp thời thấy Đặng-Sâm đương quằn quại trong vũng máu, nhà trinh-thám cùng đi với thầy cũng chỉ còn thoi bóp thở. Lê-Mạnh-Tường thời dương trèo qua cửa sổ kiếm kế thoát thân. Nó thấy quan Chánh nhô đầu lên liền hầm hầm nổi giận, nhắm ngài mà bắn. Quan Chánh đã trông thấy miệng súng tối om, cò máy đụng đậy biết là trở tay không kịp, nên nhắm mắt chắc phen nầy thế nào cũng bể óc mà thôi, không ngờ bên tai bỗng nghe tiếng cò máy dập rồi thấy súng sáu của Lê-mạnh-Tường chưa kịp nổ đã rớt xuống đất, đằng sau mình có một người nhảy ra, xô hai cái thây nằm đó mà vào trong phòng.

Quan chánh vừa nhìn thời nhận ngay ra Quân-hiệp.

Quân-hiệp vừa cứu mạng cho ngài!

Nhưng Quân-hiệp chưa kịp vào đến giữa phòng thời Lê-mạnh-Tường đã từ trên lưng chừng trời mà nhảy đại xuống sân. Quan Chánh thấy vậy la lớn lên rằng: « Coi, coi nó liều mạng nhảy kìa. Phen nầy ta có bắt được cũng chỉ còn một thây ma ». Quân-hiệp ngó ra cửa sổ mà trả lời rằng: « Bắt được cái thây ma đã có phước! Nè ngài không coi nó lẹ làng đứng giậy mở cửa mà ra đường? Những thằng quái ác nầy, trời già lại hay phù hộ! Từ trên cao mấy mươi thước rớt xuống mà nó chỉ hơi khập khiễng một chút là hết!

— Thế mà tà linh kín đâu cả?

— Họ nghe tiếng súng nổ chạy ùa cả vào trong nhà, lên tuốt cả trên lầu rồi còn gì nữa!

— Trời ôi! Thằng khốn kiếp! Trận nầy nó phá thật không kém chi Bàng-Quyên, Tôn-Tẫn.

Ừ mà thiệt tình là Lê-mạnh-Tường phá trận một cách tất lợi hại, cứ việc phăng phăng mà chạy không gặp một ai hết. Quan chánh ở trên cửa sổ vẫn rát cổ mà la: « Bắt lấy nó! Bắt lấy nó! » Cũng may còn có hai cái xe hơi của sở mật-thám đậu gần đó. Hai anh sốp-phơ thấy hung thủ nhảy từ trên cao xuống, đương ngơ ngác nhìn nhau thời bỗng nghe tiếng quan chánh kêu. Một anh lẹ tay vớ được cây ba toong của quan chánh để trên đệm liền nắm hổ mà đuổi theo hung thủ. Quan chánh vẫn la: « Bắt lấy nó! Bắt lấy nó! Chạy mau đi ». Nhưng anh sốp phơ kia sức lực được bao mà địch nổi với hung thủ? Vừa đuổi gần kịp nó thời đã bị nó quay lại đá cho một cái té nhào. Liền đó nó giựt lấy cây ba toong, hồi thêm cho anh sốp phơ mấy cái nữa rồi múa gậy mà [illegible] một nước. Lúc ma-tà linh kín tới bãi chiến trường thời hắn đã quẹo ra đường khác, lên xe hơi mà đi biệt dấu mất rồi.

Nói về Đặng-Sâm tuy bệnh tình trầm trọng nhưng không đến nỗi nguy tới tánh mệnh. Thầy còn kể lại được rằng khi ba người lên tới từng lầu thứ hai thì Lê-mạnh-Tường thò tay vào một cái bị con làm bộ tìm kiếm hồi lâu rồi bỗng rút ra một cây súng sáu nhắm bạn thầy mà bắn. Thầy thấy nói bạn đã tắt nghỉ rồi thời thương cảm vô cùng. Quan Chánh thời vừa giận vừa tức mà nói rằng: « Khổ chưa! Thật là bị thằng khốn kiếp nó lừa cho cả bầy một lược! Thơ từ, ống máng, lỗ hổng.. toàn là nói dóc hết. Khổ chưa? »

Quân-hiệp bắt Đặng-Sâm kể lại cho nghe câu chuyện vừa rồi, rồi từ giã mọi người trở về nhà. Thầy vừa nghĩ đến cách cử chỉ của cô Minh-Châu càng không hiểu chi hết. Tỷ như hồi nãy thầy không mau mau kêu tê-lê-phôn cho ông Dụng-quang tới giải cứu mà tới bãi chiến trường cho kịp thời hung thủ còn hoành hành tàn hại không biết đến đâu nữa! Trong khi Quân-hiệp còn đương ngổn ngang trăm mối bên lòng thời thấy tên đầy tớ đưa vào một cái danh thiếp. Thầy nhác trông biết là danh thiếp của quan chánh mật thám thời vội vàng hé cửa sổ ra mà ngó xuống đường rồi lẩm bẩm một mình rằng:

— Vẫn mấy tên linh kín đòi hỏi hôm! Trời ơi! Thế mà ta đã lo..! Thôi kệ ông sao / Quan Chánh ấy còn nể ta lắm, không để cho ai xâm phạm vào mình ta đâu mà. Hồi nãy ta cứu mạng cho ngài thiệt là chí-lý lắm! »

Liền đó quan Chánh bước vào trong phòng, sẽ nghiêng mình thi lễ. Ba-Thâm đi theo ngài, lẳng lặng không thèm chào ai hết, chỉ lườm lườm mà ngó Quân-hiệp tuồng như muốn ăn gan nuốt thịt thầy vậy.

(còn nữa)

Dời chỗ ở

Bắt đầu hôm nay ông Luật-khoa cử nhơn Phan-văn-Gia, thôi ở chỗ cũ và đã dời nhà về số 128 đường Espagne, ngang nhà báo Thần-Chung. Vậy ai muốn thăm hoặc gởi thơ từ chi cho ông xin nhớ do nơi số nhà và đường nói trên đây.

NHÀ HOA CHƠN DUNG ... VÀ SƠN THỦY ... HIỆU:

LA VIOLETTE

N° 182, rue Lagrandière — SAIGON

CHỦ-NHÂN SÁNG-LẬP:
Hội-khanh LÊ-YẾN, Giáo-sư Cầm-đinh LÊ-QUANG-TỈNH tốt nghiệp mỹ-nghệ Cao-đẳng Học đường và Trường âm nhạc ở Hànội; và Việt nam LÊ-TRUNG-NGHĨA

Lãnh vẽ sơn thủy đủ thứ, Họa chơn dung đủ kiểu, Vẽ họa đồ nhà, phố, lầu-đài. Có kiểu sẵn để lựa. Vẽ hình tiểu-thuyết, bìa sách. Hình quảng cáo v. v. rất tinh xảo.

Rọi hình ra lớn có đủ màu (màu dầu, màu nước, màu đen và nâu).

Thầy đờn Annam thi đậu trường âm-nhạc tây ở Hà-nội dạy đờn violon, mandoline, và violoncelle. Giá rẻ không đâu bì kịp

LÊ-CÔNG-HOÀ CÔNG-TY

N° 62 Bd Tổng Đốc Phương

Cholon

Thơ mời nhóm Đại - hội. Kính mời Quí-Hội-viên có nhập cổ phần vào Lê Công-Hòa Công-ty *Cholon* đến ngày 1er Janvier 1930 nhằm thứ tư đúng 2 giờ chiều nhóm đại hội thường niên tại Hội-Quán theo điều-lệ:

1· Suy tính sổ sách của công ty
2· — [illegible] bàn [illegible] quản khác thế cho Bàn cai Quản cũ mảng lệ hai năm.

Xin Quí-vị sáng lòng, nhớ theo theo ngày giờ trên đây đến nhóm.

Nếu ông nào vắng mặt xin nhớ viết thơ cậy người thay mặt.

Ban cai Quản Kính mời

Bijouterie-Tonkinoise

NGỌC - LAN

Có thợ làm vòng, xuyến, chuỗi hột, bông tai thiệt khéo.

Cordonnerie HỢP-THÀNH
Đóng giày tây và giày đờn bà đủ các màu da theo kiểu kim-thời, thiệt đẹp, và chắc chắn.

Có may ballons d'association đá thiệt bền. Và có làm ấm đựng nước trà bằng da và bằng mây thiệt tốt.

Xin quí ông, quí bà chiếu cố cho, bổn hiệu rất cám ơn vô cùng

Nay kính mời.

Phạm-văn-Tâm, *Propriétaire*
Bd Albert 1er N.—117-119
Dakao — Saigon

VUA THUỐC LẬU

« T. N. L. »

Bổn-hiệu chuyên-môn trị bịnh phong tình: lậu, sang độc, tim-la, hột-xài, trệ khí, di-tinh; bịnh lâu năm, khó cách nào cũng đủ phương trị lành dứt nọc, sanh con mạnh mẽ, thiên hạ hoan-nghinh lắm, được khen là "ông vua thuốc lậu". Các bịnh đàn bà từ kinh-nguyệt đến thai sản, không con, đau vú, ít sữa và đẻ chửa khó nuôi, bạch đái hạ, đau đến tử-cung v. v. Bổn hiệu đủ thuốc kỳ phương linh-nghiệm, thật là vô giá phụ nữ linh-đơn. Người lớn trẻ con bịnh gì cũng có thuốc trị, thuốc trị trẻ [illegible] lắm lắm.

Thơ hỏi thăm phải để cò trả lời, mua thuốc nhớ kể bịnh cho [illegible] kỹ, thơ để cho:

M. ĐINH-THÀNH-SONG
à Cainhum (*Vinhlong*)
Ở Saigon mua tại 30, rue Aviateur Garros. Téléph 927.

Annam dùng thuốc annam là hạp với phong thổ và thể chất hơn hết. Thuốc chế theo hóa học dễ uống và không công phạt.

Mmes HAREL và ROSENFELD

75 đường Catinat Saigon

Téléphone 298

Là nhà thiện nghệ làm tràng hoa (*Couronnes*) đủ thứ bông cườm và bông bằng thiếc nhiều màu ngó lắm để đi đám tang, hoặc đi điếu, hay là sẩy mà để được lâu năm không hư.

Kính lời cùng Lục-châu có cần dùng xin gởi thơ bằng chữ quốc-âm hay là gởi giây thép, chúng tôi sẽ gởi lập tức và tính giá rẻ hơn mấy tiệm khác.

Nhà hàng Couronnes
Kính cáo

THUỐC HO SẮC VÀNG

Thuốc này trị những chứng ho [illegible] là ho gió, ho lao, ho tổn, ho sút huyết bất hạng lâu mau. Hễ uống thuốc này vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều, ăn ngon, ngủ được thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công về tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đặt hiệu là Chỉ-Khái Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Mandat đề gởi cho Huỳnh-Thanh [illegible] Chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
N° 38 Rue de Douaumont Saigon

Nhà họa Chơn-dung

ĐẶNG-VĂN-KÝ

17, Rue Martin des Pallières, 17
GẦN GA DAKAO SAIGON

Sáng lập đã hơn 10 năm, vẽ hình, sơn thủy, đủ thứ, vẽ thiệt giống, thiệt đẹp, giá định phải chẳng.

TIỆM BÁNH TÂY DANH TIẾNG

31 33, Rue Sabourain. Saigon

Làm đủ thứ bánh paté, Sandwichs bombe glacée, thường ngày và đồ điểm tâm, đồ giải lao, Bao làm các tiệc trà tiệc rượu và làm các thứ bánh lớn nhỏ có chữ dùng theo đám tiệc. Xin quí khách tới tiệm tôi thì đặng vừa lòng không sai.

Kính cáo
Nguyễn-văn-Đào

HỘT XOÀN ĐÂU TỐT?

Hãy lại tiệm ngành của ông J. GIUNTOLI ở đường Catinat Saigon, thì có đủ thứ, nước thiệt tốt, giá thật rẻ có nhiều thứ các mặt vuôn, hoặc hột xoàn giá đến 2000$ một carat.

Quản Lý:
Huỳnh-v.-Thông dit Quê

Lời Quảng Cáo

ông lương-y Chiêm-hớn Tòng
Coi mạch không tiền

Chúng tôi là người từng thạo biết phép thuốc Trung, Tây, ra giúp đời trải vài chục năm nay, đi đến đâu cũng dặng người ngợi khen. Và mới đây lại nghỉ sự kinh nghiệm đã lâu mà tiềm được ba phương thuốc mầu nhiệm, chế thành ba thứ thuốc rượu, bán bấy lâu nay thật nhiều. Nếu như thuốc chế không hay thì làm sao lại bán cùng khắp các xứ như vậy?

Nay vì muốn đền ơn tri ngộ của người trong lục tỉnh đã hoan nghinh mấy thứ thuốc rượu của tôi nên mới bày ra cái cuộc coi mạch không thâu tiền cầy.

Vậy xin ai có lòng muốn đến cho tôi coi mạch thì cứ coi theo ngày giờ đã định sau đây giời gót đến nhà tôi, thì tôi hết sức hoan nghinh.

Giờ coi mạch
Buổi mai - 9 giờ đến 11 giờ
Buổi chiều - 3 giờ đến 5 giờ

Tiệm bán rượu thuốc Phục-nguơn-đường, môn bài số 282, đường Thủy-binh Chợlớn.

ĐỔI CŨ LẤY MỚI

Có nhiều dĩa hát mới, chạy kim sắt; quí ông có dĩa cũ dùng không đặng xin đem lại Tiệm ĐỖ-NHỰ-LIÊN 91-93, *Rue d'Espagne* hay *51, Colonel Grimaud* mà đổi, bán nhiều đồ phụ-tùng máy hát. Cho mướn máy viết nhiều hiệu, bán đồ phụ-tùng xe-hơi rẻ hơn nơi khác. Quí ông muốn đổi dĩa mau mau kẻo hết dĩa hay.

ĐỖ-NHỰ-LIÊN

VÊTEMENTS SUR MESURE
"Au Chic Tonkinois"

LÊ-TIẾN-CHỨC

59, Rue Catinat. — *SAIGON*

Hết thảy Lục - châu ai cũng công nhận rằng tiệm may đồ ÂU-PHỤC hiệu "*Au Chic Tonkinois*" lập ra đã lâu năm là may khéo hơn hết, mà giá lại rẻ là vì có đủ các thứ hàng thiệt nhiều, mua thẳng bên Tây và Ăng-lê qua.

Có trữ bán thuốc Gia-truyền bệnh LẬU và GIANG-MAI thiệt là hay. Đau nặng thế nào uống cũng hết.

Thuốc LẬU .. giá 0$70 một ve, Thuốc GIANG-MAI giá 1$0 một ve. Bệnh nhẹ Lậu, uống 6 ve. Giang-mai 3 ve thì hết. Gởi đi cùng các nơi theo cách. *Lãnh hóa giao ngân* Thơ và Mandat xin nhớ đề.

M. LÊ-TIẾN-CHỨC
59 rue Catinat Saigon

AI MUỐN IN ĐỒ NÊN LẠI

NHÀ IN BẢO-TỒN

Số 23 đường Philippini — Saigon

IN MAU - GIÁ RẺ

CHỮ TỐT, ĐỦ CÁC THỨ GIẤY

Feuilleton N·13

LỬA BỎ LÒNG SON

LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

VÂN-TRÌNH viết

HỒI THỨ BA

Chim trong lòng, nhờ thục nữ cất mình
Rồng xuống biển, gặp thời may nên nghiệp.

I

« Bẩm ngài, tôi nghe Võ-Tánh sửa soạn động binh, nhưng bây giờ còn đương ngao du để tìm Nguyễn-An thì phải. Võ-Tánh mà ở yên một chỗ chẳng nói chi, chớ nó mà cử đồ đại sự thì ta có chỗ lo sợ lắm. Xin ngài lo liệu trước phòng tờ ».

Nguyễn-văn-Tham nghe bộ tướng mìn mật bẩm như vậy, ngần ngại một lúc, mắt ngó đăm đăm ra xa, còn tay thì chống trên đầu coi dường như có ý suy nghĩ, hay là tìm nhớ vật chi đó, bỗng hỏi:

« Lê-đô-đốc nói Võ-Tánh nào? »

Lê-văn-Minh thưa:

« Võ-Tánh, đệ nhứt anh hùng ở Giadinh.,

— Vậy sao? Nó là ...

Nó đến đây, thì Nguyễn-*thái-Bảo* ngừng lại, rồi day qua hỏi chuyện khác

— Không biết phải Võ-Tánh có người anh tên *Võ-Nhàn* trước theo *Đỗ thanh-Nhơn*, sau khi Đỗ-thanh-Nhơn bị chúa Nguyễn ghen quyền thế mà ám hại rồi, thì anh ta góp dư đảng quân Đông-Sơn mà khởi loạn chăng?

— Chính là Võ-Tánh đó?

— Ta nghe anh ta thao lược gồm đủ, nhưng cứ lấy tình thế bây giờ mà luận, anh ta dễ gì trở lòng, mọc cánh được.

Nguyễn-Anh đi làm ăn mày ở nước Xiêm rất dồi là có bọn văn võ toàn tài như *Đặng-đức-Siêu, Ngô-tùng-Châu, Lê-văn Duyệt, Nguyễn-văn Thành, Lê-Chất, Nguyễn-văn-Thụy* mà còn chẳng làm được việc gì thay. huống hồ một đứa ranh-lỏn trẻ con, nó giỏi lắm thì bất quá để tiếng cười cho thiên hạ về sau mà thôi, đô đốc thật lo xa quá.

— Bẩm ngài, đừng miệt thị Võ-thị mà lầm. Hậu-sanh khả úy, lời thánh hiền không mấy khi không đúng. Việc dễ nước đến trôn mới nhảy, nhảy dễ kịp nào, xin ngài chớ khinh suất thì tốt hơn hết... Vả lại, bây giờ Võ-thị chưa có thế lực chi nhiều, ta nên lo trừ khử trước thì hay hơn, để sau rồng đủ nanh, cọp đủ vút, ngàn mưu muôn kế chắc đã muộn rồi.

Hai người đương bàn luận đến đây bỗng nghe ngoài cửa có tiếng khỏ ba cái: cái trước thì mạnh, hai cái sau thì tiếp nhau mà dài, thì biết có quân thám tử gỏ ám hiệu xin vào ra mắt.

Đô đốc Lê-văn Minh bước ra cho vào, thì tên quân quì xuống thưa rằng:

« Bẩm, quan thái bảo, chiều hôm nay có Võ Tánh cùng với một người bạn giả dạng khách du đã đến đây rồi, bây giờ còn đương ngủ trọ ở quán ».

Nguyễn, Lê, hai người ngó nhau, truyền lịnh cho tên quân lui ra, kế thái bảo cười mà rằng:

« May cho ta lắm! May cho ta lắm! Ai dè nó tìm đến chốn nầy? Đố nó thoát khỏi tay ta được ».

Đô đốc Lê văn Minh lấy làm lạ bèn thưa qua:

« Thế nào, tướng công gọi là may? »

— Không dấu chi quan đô đốc, xưa lúc tôi còn hàn vi đã làm bạn với cha Võ-Tánh, và đã hứa gả ái-nữ tôi là con *Cúc-Hoa* cho con nhà họ Võ sau nầy. Nhưng từ khi tôi theo về phò tân-trào rồi, nhà họ, với nhà tôi không ưa chi mấy, vì chữ nghĩa đã khác nhau Tuy thế, chắc họ cũng còn nhớ lời hẹn xưa, làm thế nào sáng nầy Võ thị cũng vào dinh xin ra mắt tôi, chừng đó tôi sẽ tùy cơ ứng biến,

— Hèn chi, bây giờ tôi mới hiểu câu nói không trọn lời của ngài khi nãy. Nếu vậy, thì cá đã đến tìm thớt rồi, còn chi mà mong nỗi cần vương đồ bá. Chẳng hay ngài tính lẽ nào, mà ra tay trừ khử Võ Tặc?

— Việc đó dễ mặc tôi bây giờ đô đốc phải sai sửa soạn một cái tù-xa cho sớm, hừng đông nầy phải đem vào dinh tôi, lại phải sai vài mươi quân lực-sĩ cơm nước sẵn sàng, dao-kiếm tùy thân núp sau dinh phòng khi nguy biến. *Đô-đốc* Lê-văn-Minh dạ dạ lui ra, thái-bảo bèn sai tắt đèn vào phòng an nghỉ.

Nguyên Nguyễn-văn-Tham là tay tướng tài của *Đông-định-Vương Nguyễn-Lữ.*

Tây-Sơn sai thái-bảo trấn thủ cửa biển Ba-Thắc là có ý ngăn ngừa tàu bè của chúa Nguyễn không cho ra vào thông tin tức với nhau. Người đã mạnh, nhưng có tánh ỷ tài một chút, ít có trí xảo Từ khi ra làm quan với Tây-Sơn lập công trận rất nhiều, khiến ai cũng kinh-nể, và phục tài lắm Quan thái-bảo có một người con gái tên *Nguyễn-thị Cúc-Hoa* vẫn còn treo tơ chờ người tri kỷ. Người tri kỷ ấy, tuy nàng không biết mặt, nhưng lúc mẹ nàng còn sống có nhắc tên, nhắc họ nhiều lần, thành ra trong mộng có lúc cũng ước ao duyên trời hội ngộ. Ngày xuân dương độ, vóc ngọc dương xinh, một thân cửa các buồng khuê, mấy lúc ngày chờ, tháng đợi. Chờ nờ đợi đợi mòn mỏi mắt xanh, xem gương luống thẹn cùng gương, đối bóng thêm buồn với bóng. Tri kỷ người ôi! Chiêm bao thì thấy, mà mở mắt vốn không, thương ai, ai có biết cho lòng, mong ai, ai có hay cho thiếp?

Từ khi, mẹ Cúc-Hoa chết rồi, thì nàng một mình săn-sóc hết công việc, tỏ ra là người con gái chín-chắn, có phẩm hạnh lắm. Mấy lúc cha mình cầm-đao lên ngựa nàng cũng đi theo, cha dầu con đó, quyết một lòng thay mẹ giúp cha Nhưng mỗi khi nhàn rảnh công việc rồi, nàng cầm kim mà may, lâu lâu thì động tâm nhớ đến mẹ, nước mắt chan hòa. Cha mình tuy yêu mến mình thật, nhưng bụng yêu ấy không đầm-ấm bằng bụng yêu của mẹ mình, nếu mẹ mình được phước còn sống. Lắm lúc nàng nghĩ đến tương lai, cây kim dương chạy lia-lịa trên vải bỗng phút ngừng lại, rồi nàng thở ra mà than rằng:

(còn nữa)

Muốn mua

Vĩnh Hiệp công ty, thấy Hội viên nào muốn bán 1 cổ 30đ cổ phần có đăng trong báo Thần-Chung, như quả vậy, xin mời đến Hội-quán tại Phước-long, thì Hội sẽ vui lòng mua theo giá muốn bán.

Vĩnh Hiệp công-ty.

PROFESSEUR de Français et Mathématiques préparant candidats au Diplome, Brevet, Certificat. *Leçons à domicile ou par correspondance.*

INSTITUTRICE diplômée de l'Ecole Normale, ayant servi dans l'enseignement, s'occuperait des enfants se préparant au certificat.

Ecrire à 45 *Boulevard Paul-Bert* Saigon Dakao

Sữa hiệu con chim NESTLÉ
là tốt hơn hết trong thế giới

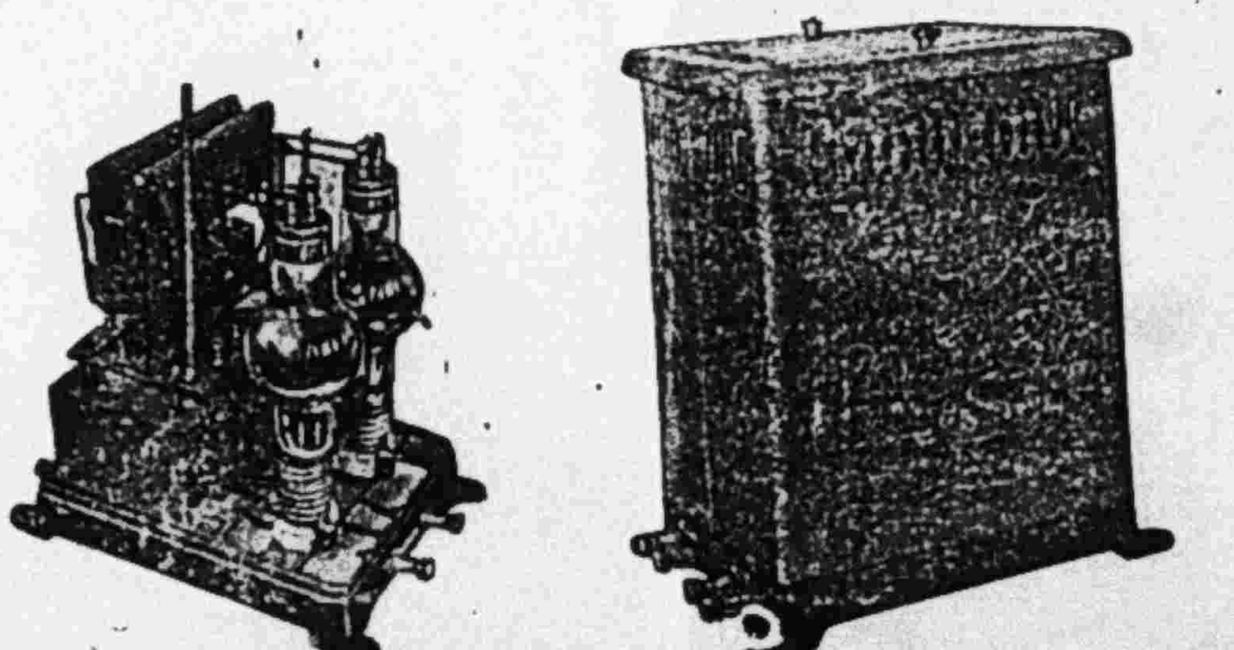

REDRESSEUR DE COURANT

Là thứ máy người ta sài dộng dợi hơi diện Alternatif ra là, hơi điện Continu, không còn phải cần thứ máy chi khác nữa. Dùng máy nầy rất tiện, vừa rẻ tiền, vừa dễ sài không mất công săn sóc nhiều, lại vừa tốt hơn các máy khác.

Quí khách nên nhớ rằng người ta phải cần hơi điện Continu mấy sài được đèn rọi máy hát bóng.

Tiếp đãi hẳn hòi, chỉ dẫn cặn kẽ

muốn mua, hay hỏi han điều gì, xin mời quí khách lại:

PATHÉ-ORIENT

10, *Boulevard Charner* (Tục gọi đường Kinh-Lấp) — SAIGON

IDÉAL PHOTO

74, Boulevard Bonnard — Saigon

Bổn tiệm mới có nhiều thợ thiện-nghệ, chuyên môn làm đủ các thứ hình theo kiểu mới và làm hình rọi ra lớn đủ màu « đen, sépia, sanguine và couleur, cho màu rất tươi và rất tinh thần.

Xin quí vị chiếu-cố, bổn tiệm rất đa tạ.

Thơ và mandat xin gởi cho.

M. Bùi-văn-Bôn — 74 Boulevard Bonnard Saigon

PHARMACIE SINO - ANNAMITE

THIÊN-HÒA-DƯỜNG

N· 208. Rue des Marins-Cholon

SÂM-NHUNG VỆ SANH HOÀN
(Thuốc Bổ)

Thuốc Vệ-Sanh nầy, bởi chế nó dùng những thuốc thượng phẩm, nên sự công hiệu của nó khác thường, cường thể cố bổn, làm cho kẻ uống nó có sức g ảng long phục hồ.

Xin dùng thử thì biết.

Mỗi hộp 4 viên giá là .... 1$20

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG
Chủ-nhơn Dực-Hoài-Vòng g-Học-sĩ Cần khải

Épicerie KIẾT-TƯỜNG

dit TANG-LONG

80-82, Rue de Gialong Cholon. — Tél. 258

Bổn-hiệu mới nhận được hai cái máy, một cái để xay café, và một cái để xay đường, bột. Có lảnh xay, giá tính rẻ lắm rất sạch sẽ và mau chóng.

Lại có bán những món ăn đồ hộp (conserves alimentaires) ở bên Tàu buôn sang, rượu tây đủ thứ, đường bột, đường cát, café bột, v. v ..... mỗi món đều tốt hết thảy.

Nếu quí-khách cần dùng những món trên đây xin chiếu cố cho, Bổn-hiệu rất đa tạ.— Tiếp đãi rất lịch sự.— Quí khách tới mua một lần sẽ biết mà nếu quí khách đã mua ở Bổn hiệu một lần rồi thì chắc là quí khách không muốn mua ở những chỗ khác.

LE MATÉRIEL MÉCANIQUE MODERNE

1-3-5, Boulevard Galliéni — SAIGON

INSTALLATIONS RIZERIES — GLACIÉRES — SCIERIES — HUILERIES
BRIQUETERIES REMISE EN ÉTAT DE TOUTES MACHINES
PIECES DÉTACHEES GARDNER — FILIPINA

Máy XAY GẠO
Máy NƯỚC ĐÁ
Máy CANOT
Máy XAY LÚA
Máy CƯA
Máy ĐÈN KHÍ
Máy IN GẠCH
Máy HƠI

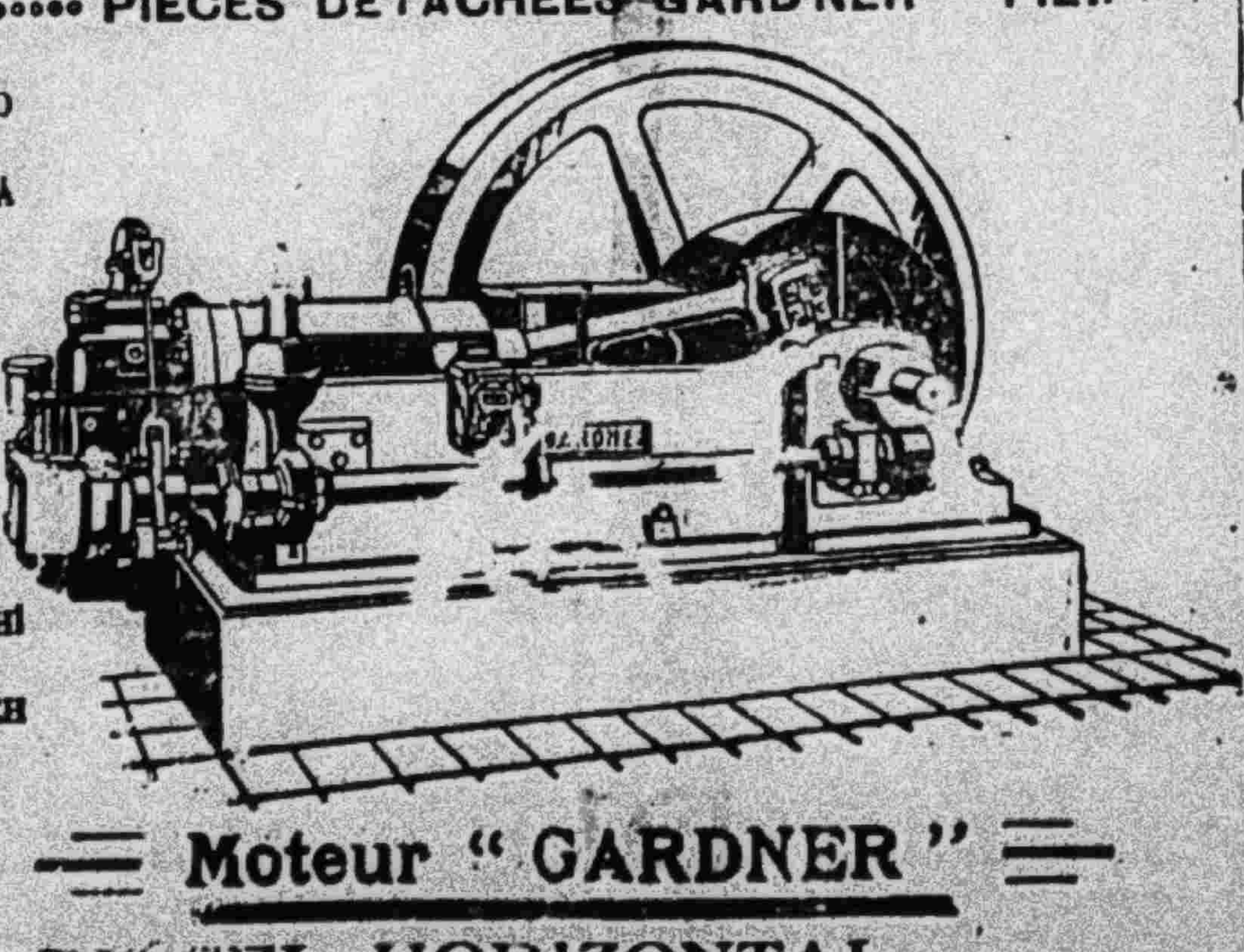

Moteur "GARDNER"

DIESEL HORIZONTAL
LE MEILLEUR

Rizéries "FILIPINA", Les Meilleures

LA RIZERIE MODERNE

159-161, Boulevard de la Somme — Saigon

BÁN GÓP

Xin lưu ý. - *Có một mình hãng*: La Rizerie Moderne làm Đại-Lý Độc quyền bán máy *Deutz* mà thôi.

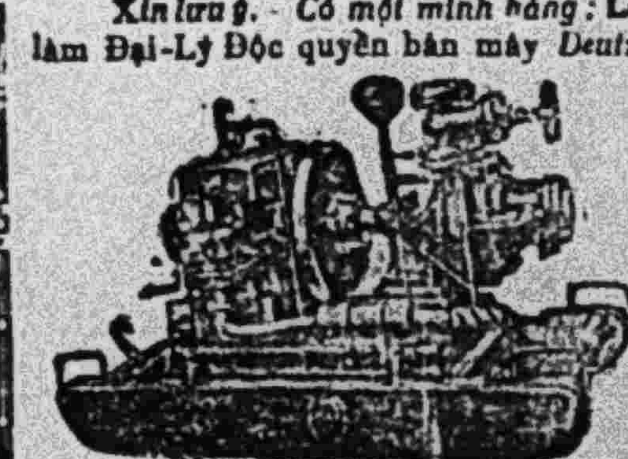

Trong 10 tháng đã bán trên 60 cái máy Deutz đứng và nằm, điều đặng ngợi khen.

Làm Đại lý độc-quyền bán máy xay lúa và máy (Moteurs Diesel, của Đức Quốc hiệu *Otto Deutz va Koerber et Naumann.*

Có thứ 5-7 tấn gạo trắng. 725 giạ lúa cho tới 30) xay trong một giờ; rất phân biệt, Bảo kiết gạo xay ra không nát, có cối gạo trắng, lựa bằng gàn xay gió đôi bù đai v vân ...... in như nhà máy lớn vậy.

Máy pompe nước vô ruộng.

Cối chà số 1 và đồ phụ tùng. Máy và cối có sẵng

Thơ từ xin gởi cho compradore: Vương-văn-Thâm

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.

Tư bổn đóng đã hết . . . . . . 50.000.000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine . . 50.000.000 quan
Số tiền dự trữ . . . . . . 30.670.000 quan

Ông Griolet, chánh-chủ bàn-trị sự của hãng bạc Paris và Hoà-lang. Ông quản-đốc của Chánh-phủ Pháp De Celles Tổng quản lý: ông Carrère

Đặt các chi cuộc ở Paris — Lyon — Marseille — Bắc-kinh — Thượng-hải — Thiên-Tân — Hương-cảng.

CÁC SỞ ĐAILÝ Ở ĐÔNG-PHÁP. — Hải-phòng — Hanoi — Namvian — Vinh — Đà nẵng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Làm đủ các công việc thuộc về Ngân Hàng

Gởi tiền theo kiểu « thân xuất tự tiện Compte courant » mỗi năm lời 2 phân. Gởi bạc Đông-Pháp, Gởi theo tiền Langsa lời 2 phân rưỡi.

Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, xin do hãng bạc sẽ định tiền lời riêng

Gởi tiền vì lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hãng bạc thì biết.

Chia lãnh đổi tiền về chuyển giấy tờ buôn bán lại còn nhận lãnh bán « traite » giấy mua mandat giấy thép gởi tiền các nơi đô thị khác, vân vân.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thứ thiệt tốt thiệt chắn-chắn.

Nouveautés — Sports

AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS

Mme NGUYỄN-THỊ-QUY DITE THANH
54 Rue Vienot Saigon

CHEMISES-NŒUDS-RÉGATES ARTICLES DE BAZAR

ĐỦ THỨ

Hàng tơ lụa và hàng vóc thêu Bắc-kỳ.
Nón bằng : nỉ, vải, laine và nút ra cho người lớn và con nít.
Đồ dùng trong cuộc đá banh (foot-ball).
Đồ dùng trong cuộc đánh banh (tennis).

Có thợ khắc con dấu bằng đồng và chạm đá cẩm-thạch để mộ bia rất thiện nghệ. Ở xa xin viết thơ.